

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
September 18, 1997

Vol. LXXXVII Kaipa 50 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGSEJIS — SEPTEMBER 18, 1997

Nr. 121

Prezidentūra aktyviai ruošiasi Lietuvos ir Rusijos prezidentų susitikimui

Vilnius, rugsėjo 17 d. (BNS) — Pasiruošimas prezidento Algirdo Brazausko vizitui į Maskvą vyksta normaliai; ir Lietuva tikisi, kad ji vainikuos sienos sutarties pasirašymą, sakė Lietuvos vadovo užsienio politikos patarėjas Neris Germanas.

Patarėjas komentavo neįvardinto lietuvių diplomato teiginį „Lietuvos aide“, kad „prezidentų susitikimu sunkiai kvepia“ dėl tebesančių nesutarimų, kaip kai kuriuose ruožuose nustatyti valstybių sieną.

„Kol kas nematome jokių priežasčių, kodėl spalio pabaigoje galėtų neįvykti prezidentų A. Brazausko ir Boriso Jelcino susitikimas“, sakė N. Germanas.

Anot „Lietuvos aide“ cituojamo diplomato, Lietuvos ir Rusijos sienų derybininkai susitinka „bemaž kas savaitę, tačiau dėl kai kurių sienos ruožų prireiks politinių sprendimų“.

N. Germanas tam patiam dienraščiui sakė, kad, jei reikės politinių sprendimų, prezidentas vienas jų neprimins, o derins su Užsienio politikos

koordinavimo taryba, į kurią dar įeina Seimo pirmininkas, premjeras ir kiti pareigūnai.

Lietuvai ir Rusijai iš esmės sklandžiai suderinus 90 proc. savo sienų, derybos vėliau porą metų sustojo dėl ruožų per Vištyčio ežerą, Nemuno žiotis ir Baltijos jūroje. Tačiau šių metų pradžioje abiejų valstybių diplomatai ėmė kalbėti apie pažangą sprendžiant šiuos nesutarimus. Entuziazmą dėl „beveik suderintos sienos“ sustiprino valstybių prezidentūros, pranešusios apie planus per prezidentų susitikimą šiemet rudenį pasirašyti sutartį.

Abi sostinės neskelbia kompromisų detalių iki sutarties bus patvirtinta. „Lietuvos aide“ žiniomis, Lietuvos ir Rusijos sienos linija Vištyčio ežere dabar numatoma nustatyti palankesnė Lietuvai, nei ji buvo tada, kai dabartinė Karaliaučiaus sritis priklausė Vokietijai.

Tačiau, pasak kitų šaltinių, Lietuva sutinka atsakyti pretenzijų į galimą naftos telkinį nepasidalintame Baltijos pakrantės plote netoli Nidos.

NRTV atsisakymas vykdyti teismo sprendimą pakenks Lietuvai įstoti į ES

Vilnius, rugsėjo 16 d. (BNS) — Lietuvos prezidento patarėjas užsienio politikai Algirdas Gričius pareiškė susirūpinimą, kad Nacionalinio radijo ir televizijos (NRTV) vadovybė nepaklusus teismo sprendimui, Lietuva gali būti minimą kaip valstybė, kurioje ignoruojami teismo sprendimai.

„Man kelia susirūpinimą nesilaikymas su teismine valdžios sprendimais, kuris tikrai mums gali pakenkti, siekiant pradėti derybas dėl stojimo į Europos Sąjungą drauge su kitomis šalimis kandidatėmis“, sakė už integraciją į ES atsakingas prezidentūros pareigūnas.

Antradienį NRTV taryba nutarė apskųsti Apeliaciniam teismui apylinkės teismo sprendimą, kuriuo į generalinio direktoriaus postą grąžintas Vytautas Kvietkauskas. Iki paaiškės Apeliacinio teismo nutartis, NRTV taryba atsisakė vykdyti teismo sprendimą, nors jis turėjo būti įvykdytas nedelsiant.

A. Gričius pabrėžė, kad „užsitęsęs žaidimas su televizija ir šio klausimo politizavimas“ gali ne tik pakenkti Lietuvos įvaizdiui, bet ir apsunkinti siekį pradėti derybas drauge su kitomis pirmosiomis kandidatėmis kitų metų pradžioje.

Prezidento patarėjas paragino NRTV vadovybę nedelsiant vykdyti teismo sprendimą. „Po to galima būtų galvoti apie kokius nors kitus veiksmus, bet teismo sprendimo nevykdymas ir atkaklus nenoras paklusti teismo sprendimams rodo, kad mes dar nesame teisinga valstybė“, sakė A. Gričius.

Jis sakė suprantant, kad NRTV vadovo klausimas yra susijęs su artėjančiais prezidento rinkimais. „Bet akcentuojant ne prezidento rinkimus,

o mūsų pastangas integruotis į ES“, pažymėjo A. Gričius.

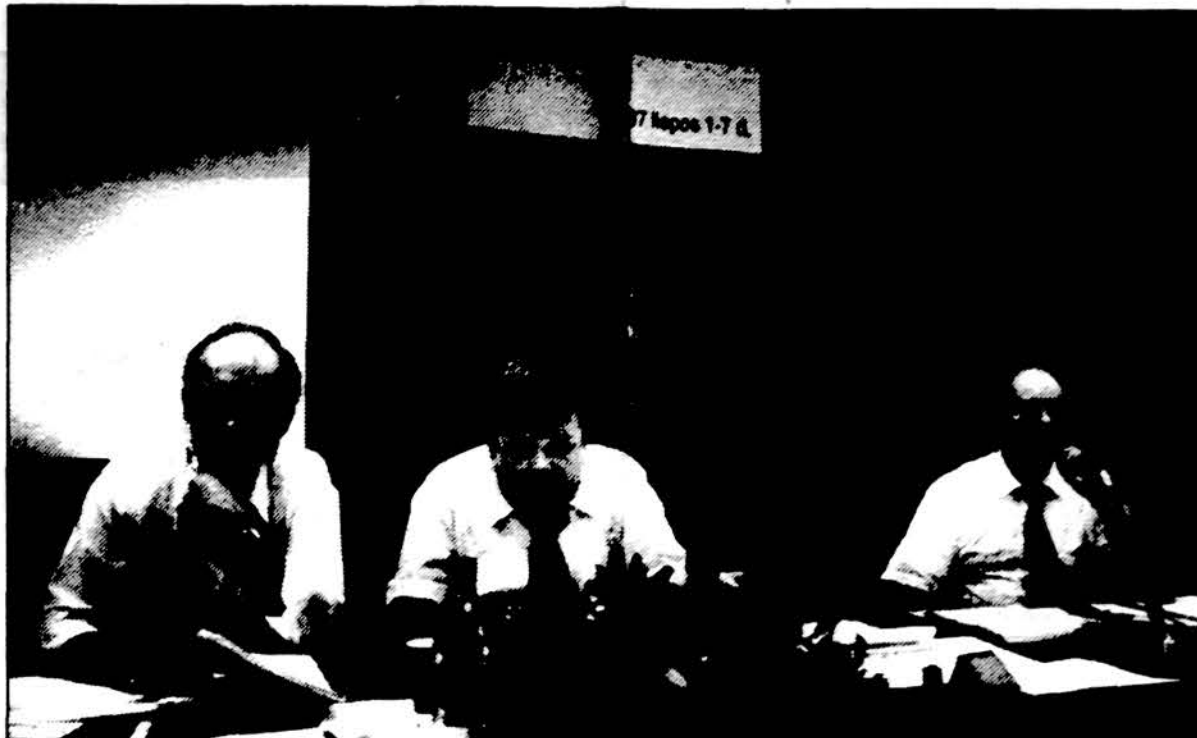
Vytautas Kvietkauskas prašo antstolių įvykdyti teismo sprendimą

Į Nacionalinio radijo ir televizijos generalinio direktoriaus postą grąžintas Vytautas Kvietkauskas trečiadienį rytą kreipėsi į antstolių kontorą prie Vilniaus antrojo apylinkės teismo, prašydamas vykdyti teismo sprendimą.

Komercei „Vilniaus televizijai“ dabar vadovaujantis V. Kvietkauskas sakė neketinąs jėga verttis į nacionalinę televiziją. „Televizija nėra tvirtovė“, sakė jis, kartu pabrėžęs, kad teismo sprendimas pirmiausia turi būti vykdomas, o po to — galėtų būti ir užprotestuotas.

Antstolių kontora, kuriai buvo išteiktas pareiškimas dėl teismo sprendimo vykdymo, nusius atitinkamą reikalavimą NRTV vadovybei. Jeigu per 15 dienų teismo nutarimas nebus įvykdytas NRTV bus skirta 10,000 litų bauda, o antrą kartą — 15,000 litų bauda. Už teismo sprendimo nevykdymą yra numatyta ir baudiamoji atsakomybė.

* Lietuvos nepriklausomo kanalo (LNK) televizija kreipėsi į Vidaus reikalų ministrą Vidmantą Žiemelį ir Generalinę inspekciją, prašydami išaiškinti šiuokštų žurnalisto apstumdymą, kai jis viešojoje vietoje rengė reportažą. LNK televizijos Informacijos skyriaus vadovo Vytauto Makausko pasirašytame pareiškime teigiama, kad antradienį Vilniaus apylinkės 2-ojo teismo koridoriuje buvo šiuokštai apstumdytas žurnalistas Bronius Jablonskas. Taip pat nukentėjo dienraščio „Respublika“ fotografas. Šeši civiliai drabužiais apsirėngę

Algimanto Žitiūno nuotr.: Liepos 1-7 d. Vilniuje įvykusiųose Pasaulio lietuvių bendruomenės IX Seimo posėdžiame vadovavo (iš kairės) PLB Seimo pirmininko pavaduotojai: dr. Antanas Stepanas (Australija) ir Andrius Šmitas (Vokietija) bei Seimo pirmininkas Vytautas Kamantas, naujai išrinktas Pasaulio lietuvių bendruomenės Valdybos pirmininku.

Lietuvos sienos apsauga ateityje smarkiai stiprės

Vilnius, rugsėjo 17 d. (BNS) — Vidaus reikalų viceministras Romas Kilikauskas teigia, kad kitais metais bus ypač susirūpinama Lietuvos valstybinės sienos apsauga ir tam bus prašoma skirti žymiai daugiau biudžeto lėšų nei šiemet.

„Ankstiau pasieniui buvo skiriama mažai lėšų, ir dabar mes turėsime už tai užmokėti“, spaudos konferencijoje trečiadienį sakė viceministras, pristatydamas valstybės sienos apsaugos stiprinimo planą.

Iš viso sienos problemoms spręsti iš biudžeto bus prasišoma 264 milijonų litų. Šiemet tam buvo skirta 97 milijonai litų.

„Mes negalime kalbėti apie sienos pažeidimą, jei ta siena nėra pažymėta“, pabrėžė R. Kilikauskas. Pasak jo, baigti pažymėjimo darbus yra vienas svarbiausių uždavinių.

Iki 1999 metų pradžios planuojama baigti žymėti Lietuvai ir Baltarusijos sieną. 650 kilometrų sieną lietuviai ir baltarusiai žymi pusiau. Lietuva jau pažymėjo beveik 100 kilometrų, o iš viso Lietuvos atsakomybės ruožas yra 330 kilometrų.

Iki šių metų pabaigos turi būti baigtas Lietuvos ir Latvijos sienos žymėjimas. Lietuvos atsakomybės ruožas — 394 kilometrai. Numatyta pasirošti sienos žymėjimo darbams Lietuvos ir Rusijos (Karaliaučiaus srities) pasienyje.

Iš biudžeto lėšų planuojama ginkluoti pareigūnai jėga išgrūdžius lauk. LNK mano, kad užpuolimo sumanytojas buvo VRM Organizacijos nusikaltimų tyrimų tarnybos komisaras Edmundas Kliukas. Jis ne tik aktyviai elgėsi su žurnalistu, jį stumdė, turėdavo sumokėti vedliams tam tikrą pinigų sumą ir pasirašyti FRAS fondo specialią anketą — prašymą trimis kalbomis, jog nori išvykti į gimtąją valstybę.

Fondas kreipdavosi į Pabrąde, centro vadovybei teikdamas, kad pageidaujantiems išvykti „yra gautos įvaziavimo ir Baltarusiją vizos“, ir prašydavo juos paleisti. Tačiau užsieniečiai keliaudavo ne į gimtąją šalį, o lietuvių vedlių buvo gabenami Lenkijos sienos link. Vieniems pavykdavo prasibrauti, kiti budavo su-

per parą. R. Kilikauskas sakė, kad siekiant sumažinti kyšininkavimą, numatyta pakelti pasienio pareigūnų atlyginimus. Jo teigimu, palaipsniui po 20 proc. per metus bus mažinamas būtiniosios tarnybos šauktinių karių skaičius pasienyje. Taip bus siekiama pasienio policiją padaryti profesionalia.

Nelegalų vedliai buvo „gerai išitaisę“ Užsieniečių registravimo centre

Vilnius, rugsėjo 17 d. (BNS) — Vidaus reikalų viceministras Romas Kilikauskas atsisakė komentuoti Lietuvos pareigūnų, įskaitant pabėgėlių fondo direktoriaus, sulaukymą.

„Aš nepasirošęs kalbėti apie tai“, spaudos konferencijoje trečiadienį sakė viceministras bei pridūrė negalįs pasakoti apie operatyvinę VRM darbuotojų veiklą. Jo teigimu, tolesnį tyrimą atlieka Generalinė prokuratura.

Pirmadienį teisėtvarkos pareigūnai sulaukė Afganistano pilietyje Hasen Aimal, Belgijos pilietyje Minhas Zahid Mushtag bei tris lietuvius, įtariamus nelegalių migrantų gabenimu per Lietuvos teritoriją.

Tą patį dieną pareigūnai taip pat sulaukė Pabėgėlių ir asmenų, gavusių prieglobstį Lietuvoje, remimo fondo FRAS direktorių, valdybos pirmininką Joną Šalkauską.

Trečiadienį dienraštis „Respublika“ rašo, kad fondas vertėsi nelegalių migrantų gabenimu. Fondo darbuotojams klientų nereikėdavo ieškoti užsienyje — jais būdavo Pabradaus užsieniečių registravimo centro (URC) gyventojai.

Pasak dienraščio, iš centro norintis ištrukti užsienietis turėdavo sumokėti vedliams tam tikrą pinigų sumą ir pasirašyti FRAS fondo specialią anketą — prašymą trimis kalbomis, jog nori išvykti į gimtąją valstybę.

Fondas kreipdavosi į Pabrąde, centro vadovybei teikdamas, kad pageidaujantiems išvykti „yra gautos įvaziavimo ir Baltarusiją vizos“, ir prašydavo juos paleisti. Tačiau užsieniečiai keliaudavo ne į gimtąją šalį, o lietuvių vedlių buvo gabenami Lenkijos sienos link. Vieniems pavykdavo prasibrauti, kiti budavo su-

per parą. R. Kilikauskas sakė, kad siekiant sumažinti kyšininkavimą, numatyta pakelti pasienio pareigūnų atlyginimus. Jo teigimu, palaipsniui po 20 proc. per metus bus mažinamas būtiniosios tarnybos šauktinių karių skaičius pasienyje. Taip bus siekiama pasienio policiją padaryti profesionalia.

gaunami ir vėl grąžinami į Pabrąde.

Toje patioje spaudos konferencijoje URC direktorius Evaldas Tuinyla teigė, kad tokiu būdu iš centro buvo išsiųsti 293 ekonominiai bėgliai iš Azijos valstybių. Visi fondo prašymai-tarpininkavimai atsidurdavo ant Pabradaus URC direktoriaus pavaduotojo, buvusio Seimo LDDP frakcijos nario Rimanto Markausko darbo stalo. Vice-ministras R. Kilikauskas teigė, kad R. Markausko veikla bus įvertinta po tyrimo. Jis negalėjo pasakyti, ar bus svarstoma galimybė atleisti pareigūną iš centro direktoriaus pavaduotojo pareigų.

FRAS fondo steigėjas buvo R. Markauskas, pakistaniecis S. A. H. Hamdan, kuris vėliau iš jo buvo pašalintas, bei Pabėgėlių reikalų tarybos sekretoriato vadovas Vladimiras Gražulis. Pasak jo, būtent iš-mestas iš fondo pakistaniecis ir pranešė, kad FRAS užsiima nelegalių gabenimu.

* Nuo gegužės pabaigos bankas „Hermis“ vykstantiems poilsiauti išduoda „atostogų“ mokėjimo korteles, priima labai trumpo termino indelius ir siūlo vertybes laikinai saugoti banko seifuose. Išduodant „Visa“ korteles vienas mėnesiui taikomi kur kas mažesni reikalavimai kai kortelei visiems metams: pradinio įnašo suma nustatyta 750 JAV dol. (1.500 dol. paprastai), o aptarnavimo mokestis — 96 LT (paprastai 360 Lt). Nuo vasaros pradžios „Hermis“, be įprastinių terminuotųjų indelių, priima indelius ir vienai ar kelioms savaitėms, bet moka tik 2,5 proc. metinių palūokų už indelius JAV doleriais ir 4,5 proc. palūokų už indelius litais.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, Belsat, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Jeruzalė. Palestinos savivaldos prezidentas Jasser Arafat trečiadienį perspėjo, kad Izraelis susilauks „labai neigiamos reakcijos“, jei nebus išspręsta krizė, kuri sukėlė žydų naujakurių, arabų ir rytų Jeruzalėje užėmė du namus. Ministro pirmininko Benjamin Netanyahu vyriausybė pasidė ketinamas žydų šeimoms kompromisinį pasiūlymą laikinai palikti namus, bet juose palikti nuosavybės ženklus. Naujakuriai, į namus įsikrausę sekmadienio naktį, pasiūlymą iškart atmetė. Palestiniečiai tokį kompromisą pasmerkę. Y. Arafat naujakurių veiksmus pavadino taikos sutarčių su Izraeliu pažeidimu. B. Netanyahu pasmerkę naujakurių veiksmus, tačiau sakė nematantis juridines teises išvairuoti juos iš namų, kuriuos jiems nupirko Amerikoje, Miami, gyvenantis turtuolis Irving Moscovitz. Izraelio radijas pranešė, kad naujakurių finansavimą milijonierius Amerikos žydų kreipėsi į teismą, prašydamas laikino nurodymo, draudžiančio vyriausybei ir policijai išvairuoti šeimą.

Oslos. Norvegija. Jungtinės Valstijos trečiadienį pripažino nesugebėjusios pasiekti kompromiso sukilimo minų draudimo sutartyje. Netrukus po JAV delegacijos vadovo Eric Newsom pasisakymo Oslo konferencijos delegatai iš daugiau nei 100 valstybių vienbalsiai patvirtino sutarties projektą, kviečiantį nedelsiant ir visiškai uždrausti minas susiklosčius tokiai padėčiai, Vašingtonas turi spėti, ar pasirašyti sutartį, kuriai taip energingai priešinosi, ar ją atmetti ir susilaukti neigiamos tarptautinės nuomonės. Oslo konferencijoje nedalyvauja trys didžiausios pasaulio valstybės — Kinija, Rusija ir Indija.

Namibija. JAV gelbėtojų komanda trečiadienį nesėkmingai ieškojo nuolaizų pietų Atlante, kur, kaip manoma, prieš keturias dienas susidūrė JAV ir Vokietijos karių oro pajėgų lėktuvai. JAV pulkininkas Denny Barnett sakė, kad į Namibiją skuba katastrofos tyrejų grupė. JAV valdžia taip pat nusprendė atgabenti įrangą, kuria jūros gelmėse būtų galima ieškoti nukritusio lėktuvo „Starlifter“ skrydžio duomenų įrašų prietaisų, vadinamųjų „juodųjų dėžių“. Vokietijos lėktuvai į karinių oro pajėgų varžybas skraidino 24 žmones ir avijacijos rajone buvo beveik tuo pat metu, kaip ir JAV lėktuvai.

Talinas. Estijos gynybos pajėgų vadas, generolas majoras Johannes Kert antradienį įteikė valstybės prezidentui pareiškimą dėl savo atsisakymo. Atsisakymo pareiškimas taip pat įteikė gynybos ministras Andrus Oovel ir Gynybos ministerijos kancleris Toom Kitsing. Šis savo žingsnį jie paaiškino tragedija Kurkse ilankoje, kur praėjusį ketvirtadienį keldamiesi per siaurą, žuvę 14 taikdinių. A. Oovel pažymėjo atsisakę dines ne visuomenei reikalaujant, o jausdamas pareigą į laikydamas, kad to reikalauja praeities garbė. Atsisakę dines gynybos ministras savo pareiškime kritikavo ginkluotųjų pajėgų vadovybę ir pridūrė, kad tvarkos armijoje stiprinimas ir armijos civilinė kontrolė yra visų bendras rūpestis.

Maskva. Katalikai, baptistai ir kitų religijų išpažinėjai paragino Rusijos prezidentą Boris Jelcin neleisti, kad būtų priimtas antikonstitucinis Sąžinės laisvės ir religinių susivienijimų įstatymas. Rugsėjo 5 dieną pagrindinių religijų ir konfesijų atstovai, dalyvavę Religijos įstatymų rengimo komisijos Taiknamosios komisijos darbe, taip pat ir dabar stojantieji prieš šį įstatymą, bendru pareiškimu kreipėsi į B. Jelcin ir Valstybės Dūmos deputatus, prašydami „greičiau apsvaistyti patobulinį įstatymo variantą ir jį pasirašyti“.

Londonas. Didžiosios Britanijos vyriausiasis spaudos kontrolierius trečiadienį susitiko su 12 laikraščių redaktoriais aptarti naujo žiniasklaidos etikos kodekso. Nusiskundimų spauda komisijos pirmininkas Lord Wakeham nori skubiai priimti naujas spaudos etikos taisykles po Wello princesės Dianos mirties, kurios didžiausiais kaltininkais laikomi fotografai, persekioję princeses automobiliu. Dianos mirtis išprovokavo savikritiką Britanijos spaudoje, kuri siekėma padidinti leidinių tiražą, metų metais naudojosi jos įvaizdžiu ir pasakojimais apie princesės privaty gyvenimą. „Su Diana mes elgėmės kaip vaikai ir mums niekada nebuvo gana. Pabaraciai“ persekiojo ją mūsų vardu, nes mes nežinojome, kada sustoti“, sekmadienį prisipažino laikraštis „The Independent“. Britanijos laikraščiai pažadėjo nespauzdinti Dianos sūnų — 15-mečio princo William ir 13-mečio princo Harry — nuotraukų ir kitaip nesikišti į jų asmeninį gyvenimą neteisėtai veiksmas. Ministras pirmininkas Tony Blair santūriai reagojo į slaptumo įstatymą ir trečiadienį spaudos paskelbtus siūlymus vyriausybei remtis Europos Žmogaus teisių konvencijos taisyklėmis.

Los Angeles. Antrojo pagal dydį Amerikos miesto — „bankų apipilėmų sostinės“ — Los Angeles policija bus ginkluota automatais, antradienį paskelbė Kalifornijos gubernatorius Pet Wilson. Sprendimas apginkluoti Los Angeles policiją kariuomenės automatais „M-16“ priimtas, siekiant sustiprinti kovą su didėjančiu ir įžeidžiančiu nusikalstamumu. Pasak policininkų teises ginančios Pareigūnų sąjungos prezidento Dave Hepburn, policininkai dažniausiai susiduria su nusikaltėliais, ginkluotais Rusijos gamybos automatais „AK-47“.

* Nuo 1995 m. gegužės mėn. Butingės terminalo statybos darbų atlikta tik 12-13 proc. Terminalo vadovas Vladislavas Gedvilas tikina, kad jei iki liepos mėn. bus gautos valstybės garantijos užsienio kreditams (202 mln. JAV dol.),

KALENDORIUS

Rugsėjo 18 d.: Juozapas. Stanešovas. Irena. Jorūnė. Mingala.

Rugsėjo 19 d.: Šv. Januarijus (mire 304 m.). Arnulfas. Fraunne. Zuzana.

LIETUVIŲ TELKINIAI

JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS
CLEVELANDE

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Cleveland yra vienintelis miestas visame Amerikos žemyne, kuriame yra įsteigti dvidešimt dviejų tautybių kultūriniai darželiai, pageriant Amerikos piliečių kilmės šaknis ir kultūrą. Ant kalvelės stovi charakteringi jų žymių įvykių paminklai ir svarbių asmenybių biustai, įrodantys senas Europos šaknis ir kultūros tęstinumą bei pagarbą jai. Įdomi ir su jų steigimu susijusi istorija, kai 1926 m. prasidėjusios didžiosios ekonominės krizės metais siautė nedarbas, o miesto vadovybė stengėsi rasti darbų. Pasitarus su įvairių tautybių atstovais, su jų talka nutarta steigti tautybių darželius Rockefellerio parke. Lietuvių darželiai buvo iškilmingai atidaryti 1937 metais, atidengus dr. Jono Basanavičiaus biustą, kurį padovanojo Lietuvos Šaulių sąjunga. Netrukus buvo iškalti Gedimino stulpai ir šandieną darželių centrą puošia trylikantis Birutės fontanas. Šonuose, apsupti gelyniais, stovi Maironio, Kudirkos ir Basanavičiaus biustai.

Š.m. rugsėjo 14 dieną, 2 val. po pietų, prasidėjo tarptautinė „Vieno pasaulio diena“, kurią globojo žymios Clevelando institucijos, jų tarpe meno muziejus ir Ohio meno taryba. Lietuvių Kultūrinį darželių draugijos valdyba, kuriai ilgus metus pirmininkauja Vincas Apanius su Kestucio Šukio, Vytauto Staškaus, Gražinos Varnelienės, Salomėjos Šukienės, Daliros Puškorienės ir Marijos Trainauskaitės talka, suorganizavo darželių 60 metų jubiliejaus iškilmes, talpinkančias Clevelando LB apylinkės kopirmininkams: dr. Viktorui Stankui ir Adai Stungienei.

Esant nepaprastai gražiam orui, į darželius susirinko didokas skaičius Clevelando ir apylinkių lietuvių, atvyko populiarius Clevelando miesto tarybos narys Michael Polensek bei darželių federacijos pirmininkas Richard Konisiewicz — abu ilgamečiai ir nuširdūs lietuvių draugai. Ceremonijų vadovas Vytautas Staškus trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius, supažindino su darželių istorija, pakvietė pirmininką Vincą Apanių tarti žodį. Jis išdėstė su darželių istorija susijusią dokumentaciją. Po jo LB apylinkės vardu susirinkusius trumpais, bet nuširdžiais žodžiais pasveikino Ada Stungienė ir dr. Viktoras Stankus. Buvęs Čiurlionio ansamblio pirmininkas Vladas Pleckaitis pagiedojo Amerikos ir Lietuvos himną, o Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukalbėjo jautrią invokaciją anglų ir lietuvių kalba. Miesto tarybos narys Michael Polensek pasidžiaugė atstovaujančiais miesto daliai, kurioje gyvena daugiausia lietuvių ir trumpai nupasakojo savo bendravimą su jais, net pasakydamas, kad jaučiuosi lyg būčiau įsijungęs lietuvių sunus. Darželių Federacijos pirmininkas Richard Konisiewicz, buvęs miesto tarybos atstovas tautybių reikalams, sentimentalai kalbėjo apie lietuvių darželių unikalią charakterį, jam baigus kalbėti, Vytautas Staškus padėkojo svečiams ir pranešė, kad pradedamas Aurelijos Balasaitienės sukurtas montažas

„Lietuvių dvasios milžinai“, kurį nepaprastai gražiai atliko jauniausios kartos atstovės, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Simona Augytė perskaitė trumpą įvadą anglų kalba, o lietuvių kalba skaitė odę, skirtą Vincui Kudirkai. Po jos Kristina Stankutė skaitė odę dr. Jono Basanavičiaus garbei, o Audra Degesytė perskaitė odę, skirtą Maironiui. Anglų kalba sukurtame įvade apie Maironio kūrybą publikoje iššaukė šypsenas tvirtinimas, jog „Jūratis ir Kastytis“ baladė griauja mokslininkų teorijas, kurios įrodinėja, kad gintaras esąs tik suakmenėjęs ledynų laikotarpyje pušų sakai, o iš tikro tai įtūžusio Perkūno audros sudaužytos Jūratis gintarinės pilies šukės. Svarbu pabrėžti, kad dvi jaunosios deklamuotojos, Degesytė ir Stankutė, yra gimusios po svetimi dangumi, bet jų lietuvių kalbos tarsena be priekaištų. Simona Augytė, su tėveliais nesenai atvykusi į Ameriką, apvaldė ir anglų kalbos tarmę. Tai patrauklios, gabių ir labai lietuviškos merginos.

Programai pasibaigus, V. Staškus publikai pristatė montažo autorę ir kitus svečius, kurie buvo sutikti austringais plovimais. Puiku, kad programa nenuvargino svečių, nes visi kalbėjo į temą, bet kondensuotai ir santūriai, o prie pasisekimo prisidėjo ir tai, kad visas buvo pravesta dviem kalbom, tuo pareiškiant pagarbą ne vien lietuviškai nesuprantantiems, bet ir tam laisvųjų kraštui, kuriame karų ir okupacijų aukos rado sveitinus namus. Vaisinantis gailių gėrimu ir užkanda, svečiai ilgai nesiskirstė, gėrėjosi „Birutės“ fontano versme, darė nuotraukas prie paminklų bei pozityviai komentavo renginį.

Valio, kultūrinis darželių vadovybė už darželių priežiūrą ir lietuviškai patriotinę veiklą, įtraukiant ir jauniausią kartą!

DETROIT, MI

BALFO ŽINIOS

BALFo 76-to skyriaus valdyba praneša, kad sekmadienį, rugsėjo 26 d. tuoj po 10:30 v.r. šv. Mišių šv. Antano parapijos patalpose, Detroito, bus ruošiamą tradicinę metinę gegužinę. Šeimininkės pagamins skanių patiekalų. Veiks gėrimo bufetas ir gausių laimikių traukimas. Kad laimėjimai būtų patrauklesni, prašome aukų ir dovanų laimėjimui. Dovanas ir aukas galima įteikti BALFo sekretoriui/izdininkui Vladiui Staškui sekmdieniais po Mišių, arba galite atnešti atvykdamai į gegužinę. Visuomenė kviečiama atsilankyti, pabendrauti su BALFo nariais ir svečiais, praleisti malonią sekmdienio popietę ir tuo pačiu paremti BALFo veiklą.

Ta pačia proga pranešama, kad tradicinės aukų vajuos bus vykdomas visą spalio mėnesį abiejose lietuvių parapijose, kaip ir praityje. Visuomenė prašoma ir šiemet įteikti savo metinę auką. Aukas galima siųsti skyriaus sekretoriui/izdininkui Vladiui Staškui, 10037 Hazeltona, Redford, MI 48239. Čekius rašykite United Lithuanian Relief

St. Petersburg, FL, „Audros“ šokėjai su Dalia Adomaitiene viduryje šoka „Lenciūgelį“ Lietuvių klubo gegužinėje rugpjūčio 3 d.

Fund, arba BALFas. Iš anksto dėkojame.

Valdyba

NAUJA ŠEIMA
DETROIT TELKINYS

Š.m. rugsėjo 13 d. St. Mary Protectress Ukrainian Orthodox Katedroje, Southfield, Michigan, kun. Paul Bodnarчук atliko sutuoktinių apeigas Catherine Yvonne Iwaschina ir Algio Andriaus Petručio vestuvėse. Jaunuosius prie altarėjų palydėjo: vyriausia pamergė Lydia Iwaschina ir vyriausias pabrolis Saulius Petrusis. Pamergės — Sherry Savin, Karen McCormick, Vera Wirth ir Debbie Prokopenko. Pabroliai — Vytautas Petrusis, Gintas Zaranka, Andrius Anuzis ir Darius Skiotys. Jaunujų tėveliai — Iwan ir Ann Iwaschina; Vytautas ir Marija Petručiai. Sutuoktinių apeigų metu giedojo St. Mary's ukrainiečių ortodoksų katedros choras.

Pokylis vyko parapijos sveitainėje. Saulius Petrusis savo sveikinimo kalboje pastebėjo, kad jaunąjį Algį palydėjo visi jaunystės draugai: Gintas Zaranka, Andrius Anuzis ir Darius Skiotys. Su šiomis sutuoktuvėmis ir ateinančio mėnesio Gintaro vestuvėmis, visi draugai bus sukūrę savo šeimų židinius. Linkėjo daug meilės ir sėkmės. Tikisi, kad naujavedžiai ras laiko Algio mėgstamam golfui ir mašinų lenktynėms. Sveikinimas buvo palydėtas sudainavus „Ilgiausių metų“ lietuviškai ir ukrainiečiai. Į vestuvinių pokylį atvyko giminės ir svečiai iš Lietuvos, Californijos, Floridos, Illinois ir Kanados. Visus linksmo Rimo Kaspučio vadovaujamas orkestras. Linkime Catherine ir Algii daug meilės ir saulėtų dienų.

Im

SVEIKINAM NAUJA
DIEVO APVAIZDOS
PARAPIJOS
ADMINISTRATORIŲ

Sekmdienį, rugsėjo 14 dieną, prieš 10:30 val. ryto šv. Mišias Dievo Apvaizdos parapijos tarybos pirmininkas Kastytis Giedraitis, supažindino parapijiečius su naujoju parapijos administratorium kun. Aloyzu Volskiu.

Kunigas Volskis gimė 1956 m. spalio 12 dieną, Kaune. Buvo įšventintas į kunigus vykdomas visą spalio mėnesį abiejose lietuvių parapijose, kaip ir praityje. Visuomenė prašoma ir šiemet įteikti savo metinę auką. Aukas galima siųsti skyriaus sekretoriui/izdininkui Vladiui Staškui, 10037 Hazeltona, Redford, MI 48239. Čekius rašykite United Lithuanian Relief

pradėjo vykdyti Dievo Apvaizdos parapijoje administratoriaus pareigas.

Šv. Mišias koncelebravo kun. Aloyzas Volskis ir kun. Viktoras Kriščiūnėvičius. Pamokslą dalį pasakė kun. Viktoras Kriščiūnėvičius ir pasveikino naująjį parapijos administratorių kun. Volskį. Pagrindinį pamokslą pasakė kun. Volskis. Šv. Mišių metu skaitinius skaitė Linas Orenas, giedoją Pranas Zaranka, Edvardas Skiotys, Linas Mikulionis ir Vitas Underys, vargonavo Rimas Kasputis.

Po pamaldų Kultūros centre vyko parapijos metinė gegužinė. Gegužinėje buvo skanaus maisto, pyragų ir įvairių gėrimų. Gegužinėje dalyvavo vyšk. Britt (ir pasakė kalbą parapijiečiams), naujas parapijos administratorius kun. Aloyzas Volskis, kun. Viktoras Kriščiūnėvičius ir daug parapijiečių, ir svečių.

Sveikinam naują Dievo Apvaizdos parapijos administratorių kun. A. Volskį ir linkime jam Dievo palaimos dirbant pastoracinį darbą Dievo Apvaizdos parapijiečių tarpe.

„SAULĖS“ ANSAMBLIO
KONCERTAS

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba praneša, kad sekmadienį, spalio 12 dieną, 12:30 val. p.p., Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre vyks iš Lietuvos atvykusio Šiaulių universiteto „Saulės“ ansamblio puikaus koncerto. Įėjimo kaina 15 dol. asmeniui. Praneša ir kviečia Lietuvos Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Nijolė Zelvinder.

Im.

WORCESTER, MA.

ŠVENTĖME TAUTOS
ŠVENTĘ

LSSI Trakų rinktinė rugsėjo 7 d. Maironio Parke suruošė Tautos šventės minėjimą. Atvyko Jono Vanagačio iš Bostono, Martyno Jankaus iš Brocktono kuopų šauliai ir jų vadai. Rinktinės kapelionas kun. Rafaelis Šakals, OFM, iš Kennebunkport, Maine. Keletos lietuvių organizacijų pirmininkai su žmonėmis bei vietos telkinio lietuvių būrelis, kuris galėjo būti žymiai gausesnis.

Šventės minėjimą pradėjo ir vadovavo rinktinės vadas g.š. Algirdas Zenkus. Pasveikino, padėkojo visiems dalyvaujantiems, trumpu žodžiu apibūdino Tautos šventės prasmę ir pakvietė pagrindinį kalbėtoją, rinktinės kapelioną, kun. R. Šakalį, OFM.

Kalbėtojas pareiškė, kad

Tautos ir Marijos Gimimo šventės eina kartu ir viena su kita jungiasi, nes šventėms ta pačią dieną, rugsėjo 8-tą, todėl trumpai jas abi prisiminkime. Kapelionas nukėlė mus mintimis į tolimą Lietuvos praeities istoriją — Vytauto Didžiojo laikus, kai Lietuva buvo sujungta su Lenkija unijos ryšiais. Vytautas pasiryžęs galutinai atpalaiduoti Lietuvą nuo Lenkijos. Tai padaryti galėjo tik tapdamas Lietuvos karaliumi. Jam ne tiek rūpėjo karaliaus titulas ir karūna, kaip atpalaidavimas nuo Lenkijos, dėl to ir nutarė vainikuotis Lietuvos karaliumi. Didieji Europos valdovai tam pritarė ir paskyrė vainikavimo dieną — 1430 m. rugsėjo 8-tą, Vilniuje. Vokietijos imperatorius Zigmantas išsiuntė karūną, bet lenkai iš pasulų užpuolė pasiuntinius ir karūną pagrobė.

Paskiriama nauja karūnavimo diena, bet Vytautas jos nesulaukė. Nukritęs nuo pasibaidžiusio žirgo, buvo sunkiai sužeistas ir spalio 27 d. mirė Trakuose. Tautos šventė Lietuvoje pradėta švęsti po 1926 m. Šventės tikslas — prisiminti ir kitiems priminti Lietuvos galbės ir didybės laikus.

Rugsėjo 8-toji ir Marijos Gimimo šventė. Marijos šventovėmis didžiuojasi visa Lietuva, ne veltui ji buvo vadinama Marijos žeme. Labai dažnai per lietuviškas šv. Mišias daugelyje parapijų giedame visų mylimą, jaudinančią Šiluvos Marijos garbei skirtą giesmę:

*Nenuženk nuo akmenų, o Marija,
Pusynė žaliame Šiluvos,
Nors krauju ir asaroms lyja,
Nepalik, nepalik Lietuvos...*

Rinktinės vadas padėkojo kapelionui už gilius ir prasmingus žodžius išreikštus abiejų šventių proga. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Dr. Vinco Kudirkos kuopos sesės šaulės paruošė pietus ir visus svečius vaišino. Prieš vaizės maldą sukalbėjo šv. Kazimiero parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC. Visiems pasistiprinus gardžiais pietumis, rinktinės vado iniciatyva buvo rodomos vaizduojamos iš pirmųjų Lietuvos laisvės atgavimo dienų, o taip pat ir kitos. Visiems patiko. Pamiršome, kad artėja vakaras, nes laikas vietoje nestovi.

Baigėme Tautos šventės minėjimą, o gražius vaizduojamus matytus netolimos praeities Tėvynės Lietuvos vaizdus nešėmės širdyse į namus, o broliai ir sesės šauliai, — es kitų kuopų pajudėjo keliomis ir namus. Buvo smagu visiems susitikti, pabendrauti ir šventi šias brangias šventes užbaigti vasaros sezoną.

J. M.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitatimui už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metu	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LOS ANGELES, CA

LIETUVOS DUKTERŲ
D-JA GERUOSE
DARBUOSE

Lietuvos Dukterų draugijos Los Angeles skyrius ruošia tradicinę rudens popietę š.m. lapkričio 9 d., tuoj po pamaldų, šv. Kazimiero parapijos saleje. Programoje įdomi staigmena — pakartotinas ilgai lauktas apsilankymas aktorius humoristo Vitalio Žukausko. Be to, šilti pietūs ir laimėjimai.

Losangeliskė LD draugija visada pasižymėjo gerų programų renginiais. Publika vertindavo Dukterų pobūvius, juose visada būdavo pilna salė žmonių ir metų slinktyje populiarius nesumažėjo. Papdėka ir pagarba už tai priklausomoms draugijos valdyboms bei jų pirmininkėms, puoselėjusioms geradarystės ideologiją: „pagalbi ranka vargstantiems“ nei vieno neaplenkė, neapleido.

Įkurta šviesios atminties kunigo Feliko Gurecko prieš daugiau 30 metų Čikagoje, draugija rado platų pritarimą Amerikos lietuvių išeivijos telkiniuose. LD Centro valdyba Čikagoje stengiasi palaikyti artimą ryšį su visais skyriais ir žymėti kiekvieno jų veiklą bendrame leidinyje. Dziugu, kad Los Angeles LD savo darbštumu nuo kitų neatilsieka. Šiuo metu čia antrąją kadenciją tęsianti ta pati valdyba, veikia su mažomis permainingomis: pirm. Regina Gasparionienė, pavaduotoja Salomėja Šakienė (kuri dabar ir sekretoriauja, Birutei Tamulienėi pasitraukus), izdininkė Lionė Vilimienė, narės: Genutė Plukienė, Aldona Vencunienė, Ema Dovydaitytė.

Stasė V. Pautienienė

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4047 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9825 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

LINAS SIDRYS, M.D.
Aktyvūs / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7708

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kezie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3800 W. 96 St. Tel. 708-422-0101
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

SPJŪVIS Į KONSTITUCIJĄ „NAPADORIAUSIU METU“

EDMUNDAS SIMANAITIS

Rugsejo pirmoji — viena gražiausių, spalvingiausių ir viltingiausių švenčių mūsų šalyje ne tik pradinukams, ne tik jaunuoliams, ne tik jų tėveliams ar globėjams, ne tik gausiai mokytojų šeimai, bet apskritai visiems. Kiekvienas visuomenės narys kaip nors siejasi su mokykla. Tądien gatvės, aikštės, klasės ir auditorijos buvo pilnos linksmų klegancio jaunimo. Skambėjo dainos ir švietė šypsenos.

Karo akademija kartu su gausiu būriu kursantų tėvelių ir artimųjų taip pat paminėjo šią dieną. Spauda ir televizija negailėjo nei laiko, nei vietos šventiniams reportazams. Lietuvos kariūnų iškilminga priešaika televizijos nesudomino... Ar tai atsitiktinis dalykas? Kazin? Tačiau tą pačią dieną atsirado straipsnelis apie kariuomenę („Lietuvos rytas“), 1997.09.01, „Piliečiai pasirodė...“ ir tikriausiai neatsitiktiniai.

Jo autorius piktinasi, kad „žvaigždės generolams buvo prisegtos pačių nepadoriausiu metu“. Jau buvo skelbta, kad kariuomenės vadui brigados generolui J. Andriūškevičiui buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis, o Lietuvos kariūnų jūrų pajėgų atkūreji komandoriui R. Baltuškai — kontradmirolo laipsnis. Kariuomenė, kaip ir kiekviena organizuota struktūra, gyvena įstatymais ir statutais reglamentuotą gyvenimą ir jokio nepadoraus meto kariuomenėje nėra. Vieni išleidžiami į atsargą, kiti į dimisiją, šaukiami naujokai, tretiems keliami laipsniai ir nieko čia stebėtino. Kitaip, beje, ir būti negali.

Be to, kariuomenėje buvo tik vienas generolas, o ne keturi (apsiriktai?). Dabar du. Karo akademija kol kas priklauso Švietimo ir mokslo ministerijai. O VRM ir VSD generolų priskirti niekaip negalima.

Autorius mano, kad, jei karieivėlis „du kart per savaitę“ pabėga iš to paties dalinio, tai „Prezidentas privalėtų generolams sumažinti laipsnius“. Ar nepamirštama, kad prezidentas, kaip vyriausiasis kariuomenės vadas, rūpinasi ne tik kariuomene, bet ir, kaip valstybės vadovas, visais kitais tautos reikalais? Kareiviai — tai uniformuoti piliečiai. Jie ateina iš tos pačios visuomenės, kurios nariai yra ir žurnalistai. Jaunuolis atsineša tai, ką jis gavo šeimoje ir mokykloje. Kariuomenė, kaip ir visuomenė, kencia tas pačias negalias. Tik kariuomenėje greičiau ir nuosekliau negu kitur ugdomas pilietiško ir atsakomybės jausmas. Dvasinės pusiausvyros stoka jauciančių piliečių visuomenėje yra nemažai. Medikai tiria kareivio bėglio sveikatą. Tokie atvejai itin atidžiai nagrinėjami.

Blōskiamas kaltinimas — esą „Lietuvos kariuomenė perėmė pačias baisiausias sovietinės armijos tradicijas“. Turima omenyje žiaurūs elgesio atvejai, kai kareiviai „seniai“ terorizuoja naujokus. Taip, pasitaiko. Tai viena gėdingiausių sovietmečio liekanų. Jos tolydžio mažėja. Bet, kita vertus, ar galėjo būti kitaip? Apie aštuoniasdešimt procentų karininkų yra baigę sovietinės karo mokyklas. Didelė dalis seržantų taip pat iš sovietmečio. Visi mes, su nedi-

Lietuvos kariuomenės gretos

dutėmis išimtimis, iš sovietmečio. Vieni iš rajkomų ir „čekų“, kiti iš okupanto represinių struktūrų, tretieji iš konclagerių, tremties, ketvirtieji iš „kolchozų“ ir visi paliešti sovietmečio ydų. Tik ne visi vienodai ir tikrai ne visi vienodai greitai norintys to slėgancio palikimo atsikratyti.

Ir tradicijas daugelis atsinešė taip pat iš sovietmečio. Žurnalistai nėra išimtis. Bent jau minėtas straipsnelis rodo, kad „komsomolkos“ tradicijos dar tikrai gyvos. Iškasas pa-keisti lengva, o dvasią toli gražu nėra taip paprasta.

Stebimasi, kad „jauni žmonės vis mažiau suvokia, o gal iš viso nesupranta, kodėl, už ką ir kam jie tarnauja“. Tokio jaunimo iš tiesų yra, bet tai ne kariuomenės, o visos visuomenės, jei norite, valstybės rūpestis ir bene svarbiausias reikalas. Lietuvos valstybingumą neigiančios jėgos itin stengiasi, kad tokio jaunimo daugėtų, kad sparčiau artėtų metas, kai visuomenės dauguma nusivils nepriklausomybės ir „pasiprašys“ gubernijos statusą ir kokią „federaciją“ ar imperiją. Tautinės savimonės

ir pilietiško ugdymo iš tiesų dar negalime pasigirti, tačiau mokykla ir kariuomenė savo priedermę atliks. Ir nūdien nestokojama entuziastingai nusiteikusių jaunuolių ir merginų, pasirengusių darbuotis tėvynės labui, savo ir visuomenės gerovei. Savinės kės vėžys jų negrauzia ir jie lems Lietuvos ateitį.

Straipsnelio esmė bene bus raginimas atsikratyti karinės prievolės. Profesionaliai kariuomenė „išspręstų visas problemas“. Taip mano autorius. Diskusija, kokia kariuomenė būtų geresnė, palikime Seimui. Bet apie pagarbą Konstitucijai niekada neprošal priminti. O pagrindiniame įstatyme kalbama ne tik apie kiekvieno piliečio teisę ginti šalies nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką, bet ir apie piliečio pareigą rengtis tokiai gynybai, jaunuoliams atlikti karinę arba alternatyvią tarnybą. Verta priminti ir šios kadencijos Seimo priimtą esminės svarbos Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą. Jis įpareigoja piliečius rengtis besąlygiškai ir visuotinei gynybai agresijos atveju.

Nepagarba Konstitucijai, priimtai referendumu, taip pat saviniekos apraiška. Noras viską, ką turime, ką sukūrėme ar kuriame, sumenkinti, suniekinoti turi pamušalinį tikslą — sėti nepasitikėjimo savo jėgomis sėklą, tiesioginiu būdu nedrįstant reikšti sovietmečio nostalgijos, nors netiesioginiu būdu piršti mintį, kad be „draugų mitkinų ar charazovų“ niekaip neišsiversime. Teisinis nihilizmas, pasireiškiantis nepagarba Konstitucijai, taip pat saviniekos produktas, siekimas sąmoningai ar iš nesuvokimo įteigti visuomenei ir parodyti pasauliui, kad neturime nieko švento ir gerbtino. Savinieka ir pozityvi kritika — seserys antagonistės. Tai reikėtų skirti.

Nereikėtų stebėtis, jog straipsnelio autorius saliamono-

niškai nusprendžia, kad Lietuvos kariuomenei generolų apskritai nereikėtų, „užtektų kelių... pulkininkų“. Kukliai nutylima, kad tokiu atveju, ko gero Lietuvai nereikėtų ir prezidento. Pakaktų kokio sekretoriaus ar gubernatoriaus, beje, nebūtina mokancio kalbą, kurią šiandien vadiname valstybine.

NEDARBO LYGIS NEMAŽEJA

Liepos mėnesį į teritorines darbo biržas kreipėsi ketvirtadaliu daugiau bedarbių nei birželį, tačiau nedarbo lygis rugpjūčio pradžioje buvo toks pat kaip ir liepos pradžioje. Palyginti su praėjusių metų rugpjūčio pradžia, nedarbas Lietuvoje sumažėjo pusantro procento. Apie tai pranešė Respublikinė darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Liepos mėnesį į biržas kreipėsi 16,146 bedarbiai, tai yra 3,557 daugiau nei birželį. Bedarbio pašalpas per mėnesį gavo 22,652 asmenys.

Rugpjūčio 1 d. Lietuvos darbo biržoje buvo įregistruoti 94,059 bedarbiai. Nedarbo lygis siekia 5,3 proc. — tiek pat kaip ir prieš mėnesį.

PIRMAUJA „KALNAPILIS“

Liepos mėnesio aludarių rekordininku tapo AB „Kalnapilis“, pardavęs 518,000 dekalitų alaus. Antroje vietoje — „Utenos gėrimai“, kurie praėjusį mėnesį pardavė 396,000 dekalitų alaus, trečias — Klaipėdos „Švyturys“, pardavęs 330,000 dekalitų alaus.

„Kalnapilis“ pardavė 46 proc. alaus daugiau negu birželio mėnesį, „Utenos gėrimai“ per tą patį laiką — 36 proc., o „Švyturys“ — 4 proc. daugiau. Nuo metų pradžios Lietuvos alaus pramonės imonės pardavė 8,935,000 dekalitų alaus. Liepos mėnesį, palyginti su birželiu, alaus parduota 28 proc. daugiau. (LA)

Danutė Bindokienė

Kova dar nelaimėta, karas nepasibaigė

Vėliausios žinios apie „tabako karus“ primena lietuvių liaudies dainą apie vargeli, kuris lapojo ir kerojo, nepaisant visų pastangų jį „kardais kapoti, žirgais mindžioti“. Jau nuo šeštojo dešimtmečio pasigirdo gydytojų ir sveikatos rūpybos įstaigų perspėjimai, kad tabako rūkymas yra žalingas sveikatai, tačiau iš tikrųjų jokie bauginimai ir skelbiama statistika apie suširgimus vėžiu ar plaučių bei širdies ligomis nedaug rūkantiųjų atbaidė nuo cigarečių.

Kiekvieną naują perspėjimą apie pavojų sveikatai bemaž atremdavo milžiniškosios tabako pramonės reklamų agentūros ir faktas, kad rūkymas yra ne vien pramoga, bet nikotinas cigaretes iššaukia sunkiai atsikratomą įprotį. Ilgą laiką tabako pramonė karštai ginčijosi dėl pastarojo tvirtinimo, atmesdama bet kokį argumentą, kad rūkymas gali veikti kaip narkotikai. Tik pastaraisiais metais pagaliau pripažinta, jau seniai medicinai žinoma, tiesa: nikotinas yra tam tikra narkotikų rūšis.

Reklamos turi nepaprastai didelę įtaką plačiai visuomenei. Tai paliudija nuolatinis, dažniausiai labai įkyrus, ausų ir akių bombardavimas įvairių įvairiausių produktų bei gaminių siūlymais. Ypač reklamų antplūdžiui pasiduoda vaikai ir jaunuoliai, o jie savo ruožtu įtaigoja tėvus pirkdami, kas patraukliausiai reklamuojama. Šiame krašte tikrai netinka patarlė, kad „siūloma prekė nebrangi“. Čia nuolat persama net menkavertė prekė paprastai susilaukia gausių pirkėjų. Panašiai yra ir su rūkalais. Nors jau keli dešimtmečiai, kai televizijos ekranuose nematome reklamuojant cigarečių ir net programose bei filmuose aktoriai kur kas rečiau griebiasi dumelio (tik pasizūreikime senų filmų ir palyginkime), vis dėlto randami būdai ir priemonės pasiekti kaskart jaunesnio amžiaus jaunimą ir net vaikus, išilant jiems pirmąją cigaretę. Tad už kiekvieną metusį rūkytį, ar mirusį nuo su rūkymu susietos ligos, suaugusį, į rūkantiųjų eiles įsijungia jaunuolis. Ypač daug žalos, o tabako pramonei naudos, yra atnešęs suasmenintas kupranugaris, Joe Camel, kurio įvaizdį buvo į galvas įsikalę net priešmokyklinio amžiaus vaikai. Joe Camel matydavome visur — reklaminiuose

lentose, žurnaluose, laikračiuose, ant marškinėlių bei kitokių kasdieninių reikmenų. Jo subtilus įtaigojimas, kad cigaretės yra madinga ir patraukli, buvo labai veiksmingas. Vienok pagaliau pavyko Joe Camel „išsiųsti į pensiją“ — „Camel“ cigarečių gamintojai pasidavė stipriam spaudimui ir daugiau to įvaizdžio nenaudoja.

Pastaruoju metu ne tik pavieniai gyventojai, kurie jaučia, kad rūkymas suardė jų ar jų artimųjų sveikatą, bet ir kai kurios valstijos pradėjo traukti cigarečių gamintojus į teismą, reikalaujamos atlyginti rūkantiųjų gydymui išleistas didžiausias pinigų sumas. Šią vasarą Floridai net pavyko tokią bylą laimėti. Tačiau ir tabako pramonė nesnaudžia, jausdama, kad bylos po to pralaimėjimo gali padaznėti, o tuomet laukia neapėjotinas bankrotas. Įsikio Vašingtonas, jau šį kartą nebeapsisunkindamas vien papildomais mokesčiais už kiekvieną perkamą cigarečių dėželę. Pasiūlyta tabako pramonei sumokėti per 368 milijardų dolerių vienkartinę pabaudą, kuri užtikrintų, kad valstijos, taip pat ir piliečiai, nekeltų atskirų bylų už patirtus iš rūkymo nuostolius.

Nors š.m. birželio mėnesį tas pasiūlymas buvo JAV vyriausybės su pasididžiavimu paskelbtas, bet iki įstatymo jam dar toli. Ta tema artimoje ateityje rengiasi pasisakyti ir prez. Clinton, nors ypatingų pakeitimų, siūlyme nesitiki. Ma. Pagal dabartinį projektą, tabako pramonė turėtų minkėti sumą valstijoms išmokėti per 25 metus. Tai padengtu Medicaid išlaidas, o cigarečių gamintojus apsaugotų nuo galimo bylinėjimosi. Kuo vis šis projektas baigsis, dar neaišku, bet, galima tikėti, kad tabako pramonė lengvai nepasiduos.

Amerikoje rūkalo rinkai sumažėjus, labai gausūs pirkėjai randami Kinijoje ir Europoje, ypač neseniai nepriklausomybę atgavusiose kraštuose, įskaitant Rusiją. Galima tikėti, kad cigarečių gamintojai dėl visos pastangos kuo daugiau rūkatorių patraukti į tabako vartotojų eiles, net jeigu reikės cigaretes „pagerinti“ didesniu nikotino kiekiu, kaip buvo daroma ir šiame krašte. Manykime, kad ir Lietuvos sveikatingumą įstaigos labiau susirūpins rūkantiisiais, kurių ten tikrai apstu.

Tautos šventės proga rugsejo 7 d. St. Petersburg, FL, iškilmingose šv. Mišiose dalyvavo Komo Kalantos saulų kuopos ir Lietuvos Vycių atstovės. Iš kairės: Irena Diktaičienė, Elena Leščinskienė, Elena Jurkynienė, Ona Kreivienė, Stella Ciplienė; II eil.: Julija Navakienė, Kazimiera Arlauskienė, Aurelija Robertson.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

VYTAUTAS GRYBAUSKAS

(Tęsinys)

Po vieno turnyro jis buvo aprašytas kaip geriausias Europoje centro puolėjas. Padėjau Birutiui prieš Varkalą gynime, o puolime mūsų greitais lėmė puikią pergalę 62:46.

Po šių rungtynių Birutis netrukus atsiveikino su Prancūzija ir su manim. Jis turėjo grįžti į Vokietiją pas tėvus ir ruoštis emigracijai. Elzasas pirmenybių titulas jau buvo užtikrintas ir su kitomis pergalėmis jis Mulhouse sporto mėgėjams paliko neužmirštamas.

Likau vienas, vis nekantriai laukdamas Joanos. Pagaliau tas raudonas limuzinas, jį Freiburge paėmęs, atvežė prie didžiausio pastato Mulhouse

mieste. Tas pastatas buvo turgavietė po stogu. Dienos metu, kartą savaitėje, čia šurmuliuodavo prekybininkai ir pirkėjų minios. Vakarais čia vykdavo treniruotės ir krepšinio rungtynės.

„Ramiai, prašau, čia vyksta rungtynės“, — išpėjo jį ponas Voss. Bumbsejo kamuolys, čirškė teisejo švilpukas, o su kiekvienu mūsų metimu skambėjo džiaugsmingi žiūrovų šauksmai. Pasodinęs Joaną priekinėje eilėje, ponas Voss tyliai pradingo... Joana žiūrėjo kaip mes suprakaitavę azartiškai grūmėmės su varžovais. Tai buvo, berods, paskutinės Elzaso pirmenybių rungtynės. Kelis kartus ji šūktelėjo mano

vardą, bandydama pagauti mano dėmesį. Tačiau man labiau rūpėjo žaidimas negu žiūrovai, tad jos nemaciau, nors ji buvo čia pat, vos už kelių žingsnių. Todėl ji pirmoji mane pasveikino su pergale. Susitikimo džiaugsmui nebuvo ribų...

Net buities smulkmenos nustelbė geros nuotaikos. Buvo šeštadienis, parduotuvės uždarytos. Namie nieko neturėjau, o ji buvo senokai bevalgiusi. Neliko nieko kito, kaip tik nekantriai laukti kitos dienos. Ir išaušo gražus šventų Velykų rytas...

SU „GANGSTERIAIS“ I NAUJĄ GYVENIMĄ

Ilgai netrukus, Joanos veide pastebėjau susirūpinimą, lyg liūdesį. Supratau kodėl. Gyvenome viename kambarelyje — be virtuvės, be miegamojo... Nei kiek negeriau negu

Scheinfeldo stovykloje. Ne kartą sakiau klubo vadovams, kad man reikia buto ir darbo. Krepšinis, kaip minėjau, tada buvo dar mėgėjų sportas; mokėti sportininkams buvo nelegalu. Pradėjau nerimauti.

Kebluose gyvenimo momentuose ne kartą buvau patyręs likimo palankumą. Netikėtai jis plačiai šypseną nusišypsojo, kai vieną sekmadienio popietę, mieste besidairantis į puošnias parduotuvių vitrinas, mus maloniai užkalbino nepažįstamas asmuo.

— Bonjour monsieur Gryboka (taip pradžioje, kol išmoko, prancūzai tardavo mano pavardę), norėčiau pakviesti į restoraną pokalbiui. Turiu jums pasiūlymą pereiti į mūsų klubą.

Netikėtai užkluptas, nežinojau ką sakyti.

(Bus daugiau)

F.C. Mulhouse krepšinio klubas, rungtynėse prieš Strassburgo „Pierrots“, visus stebino meistrišku žaidimu. Kairėje su kamuoliu — Vytautas Grybauskas, rungtynes laimėjusios F.C. Mulhouse komandos treneris ir kapitonas.

SESERYS KAZIMIERIETĖS ČIKAGOJE IR KITUR

Seserų Kazimierietėjų vienuolynas buvo įsteigtas Kazimieros Marijos Kaupaitės 1907 m. rugpjūčio 29 dieną. Kazimierietėjų veikla buvo daug kartų aprašyta daugelyje laikraščių. Paskutiniu laikui net vienuolika seselių šventė daugelio metų įžadų ir darbuotės jubiliejų. Jos visos buvo gražiai pagerbtos. Artimantis 90 metų jubiliejui nuo vienuolyno įkūrimo, supažindinti visuomenę su seselių Kazimierietėjų darbais, paprasčiau jų generalę viršininkę seselę Marilyn Kuzmickus.

ses. Marilyn Kuzmickus

— Minint 90 metų veiklos ir tarnavimo Dievo garbei jubiliejų, kaip šią sukaktuvinę šventę atšvėsite?

— Šis jubiliejus bus švenčiamas keliose vietose. Pirmas paminėjimas bus š.m. lapkričio 16 dieną Philadelphiaje, Villa Joseph Marie, Holland, PA. Bus aukojamos šv. Mišios, dalyvausiant Philadelphia kardinolui A. Bevilacqua. 1998 m. sausio 4. iškilmingos šv. Mišios, dalyvausiant Chicago arkivyskupui Francis George, O.M.I. Šv. Mišios prasidės 2 val. po pietų, šv. M. Marijos Gimimo, Marquette Parko, parapijos bažnyčioje. Visi kviečiami atvykti ir dalyvauti pamaldose ir įkūrėjos Marijos Kaupaitės ir seselių vienuolių pagerbime. Po šv. Mišių pagerbimo minėjimas ir pasivaišinimas bus motiniškame name.

— Teko skaityti pranešimus „Drauge“, kad kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį motiniškame name aukojamos šv. Mišios, prašant Dievo kad Motina Marija Kaupaitė, šio vienuolyno steigėja, būtų paskelbta palaimintąja. Ar žmonės atsilanko į šias pamaldas ir ar yra užregistruotų įvykių, kur per Motinos Kaupaitės užtarimą žmonės gavo malonių?

— Į šias šv. Mišias atsilanko visos seselės, kurios gali ir yra laisvos nuo pareigų. Atsilanko daug pasauliečių, bet mes norėtume, kad lietuviškoji ir katalikiškoji visuomenė nors tie, kurie gyvena artiau, atsilankytų didesniais skaičiais. Tautiečiai turėtų prisiminti, kad seselės vienuolės pasiaukoję Dievo garbei, žmonių ir

jaunimo švietimui. Nepagalėkite bent vienos valandos ir dalyvausite šv. Mišiose, atnašaujamas Marijos Kaupaitės intencija. Gauname daug laisvų, kur yra aprašyti gauti užtarimai per Mariją Kaupaitę. Visi gauti laišukai su žmonių prašymais ir gautomis malonėmis yra padedami ant altoriaus šv. Mišių metu.

— Įkūrus vienuolyną, pradėjote katalikišką ir visuomeninę veiklą. Ši veikla buvo išplesta ten, kur buvo lietuviškos parapijos, nepaliekiant ir svetimtačių, ir Lietuvos. Dirbo net Pietų Amerikoje - Argentinoje. Kokios mokyklos veikė šiame Motiniškame name ir ar turėjote užtekintai lietuvių kalba vadovėlių?

— Pirmiausia buvo atidarytos pradinės mokyklos. To meto lietuviai gerai nesuprato katalikiškos mokyklos svarbų ir iš pradžių į jas žiūrėjo gana sėdint, bet, laikui slenkant, mokinių skaičius didėjo ir mokyklos tapo perpildytos. Tėvai pradėjo savo vaikus siųsti iš valdiškų, nes čia buvo mokinama lietuvių kalba, istorija, meilė tėvų gimtajam kraštui, vaikai ruošiami pirmajai komunijai ir jaunimas ruošiamas būti gerais katalikais bei visuomenės veikėjais.

Pradžią buvo sunki, neturėjome mokykloms patalpų, trūko vadovėlių apie Lietuvą ir jos kalbą. Daug vadovėlių išspausdino „Kataliko“ spaustuve. Pvz., „Lietuvių parapijų mokykloms Šiaurinėje Amerikoje elementorius“. Trumpa lietuvių kalbos gramatika ir keletas kitų. Taip pat daug prisidėjo „Draugo“ ir „Vycių“ spaustuves, spausdinant vadovėlius.

Šalia pradinė mokyklų, buvo atidaryta mokykla mergaitėms — šv. Kazimiero akademija motiniškame name. Laikui bėgant, buvo pastatyta gimnazija mergaitėms, kurioje mokėsi daug lietuvių. Seselės, nors ir būdavo labai mažai apmokomos už jų įdėtą darbą, bet jos jau nuo 1918 metų vadovavo 8-nioms parapijoms mokykloms, šv. Kazimiero akademijai ir naujų vienuolių ruošimui.

Reikia pabrėžti, kad seselės dirbo ne tik mokyklose, bet ir ligoninių bei prieglaudų vadovavimo darbuose.

— Daug kas pastebėjo, kad prie pagrindinio pastato yra pristatytas naujas dvigubas priestatas. Kokios priežastys vertė pradėti statybą?

— Užsikrovė didelė statybos našta tik todėl, kad motiniškas namas tapo per mažas numatytiems darbams atlikti. Didėjo seselių skaičius, o kartu taip pat didėjo seselių amžius. Reikėjo turėti patalpų, kad seselės po ilgų metų darbo galėtų praleisti senatvės dienas. Jas reikėjo surinkti iš visų Amerikos lietuviškų pa-

rapijų ir suteikti užsitarnautą poilsį.

— Ar turite naujų pašaukimų ir kur jas ruošiate?

— Džiaugtumės, jeigu jų turėtume užtektinai, bet modernus — materialistinis pasaulis pasiima sau. Žmonija užmiršo Dievo reikalingumą, pasiaukojimą artimui ir meilę Pasaulio Kūrėjui. Jeigu atsirastų naujų pašaukimų, jos būtų ruošiamos motiniškame name.

— Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, atsikūrė ir vienuolynai. Marija Kaupaitė buvo įsteigusi Kazimierietėjų vienuolyną Lietuvoje, kuris šiuo metu yra Pažaislyje. Džiaugiamės, kad jos atgavo vienuolyną ir dirba Dievui ir Tėvynės žmonėms. Ar negalite gauti naujų seselių — postulantų iš Lietuvos?

— Būtų labai džiugu gauti naujo prieauglio, bet ir Lietuvoje yra didelis trūkumas, nes per komunistų valdymo laikus vienuolynai buvo uždaryti ir vienuolės turėjo eiti į pogrindį. Dalis jų paseno, išmirė ar išstojo iš vienuolynų dėl Komunistinio režimo. Viena kita seselė atvažiuoja iš Pažaislio, bet tik pasitobulinti anglų kalbos, susipažinti su naujais vadovavimo metodais ir, baigusios mokslus, išvyksta dirbti į Lietuvą.

Motina Marija Kaupaitė, šv. Kazimiero vienuolyno steigėja.

— Pavaikščiojus po vienuolyno patalpas, matosi, kad visi kambariai — salės, virtuvės ir koridoriai yra gerai prižiūrėti. Kas atlieka tuos priežiūros darbus?

— Daug darbų atlieka patios seselės. Turime nuosirdžių rėmėjų, kurie atlieka kai kuriuos darbus, o didesniems samdomė. Yra įsisteigusios rėmėjų draugijos. Jų pradžia siekia 1919 metus ir jos buvo steigiamos ten, kur buvo seselės vienuolės. Šios draugijos labai daug padėjo vienuolynų išlaikymui. Draugijos nariai ir katalikiška visuomenė įvertina seselių pasiaukojimą ir noriai jas remia. Bet taip pat susiduriame ir sumažėjimu draugijos narių, kurie mūsų rėmė. Vyresnioji kartą, kuri mūsų rėmė nuo pačių įsikūrimo dienų, daugiausia jau išėjo į Amžinybę, kiti sulaukė brandaus amžiaus ir patys yra reikalingi globos, o jaunesnioji karta turi kitus tikslus ir palengva nutolsta nuo rėmėjų draugijų.

— Lankant šeštadienio pamaldas kiekvieno mėnesio pradžioje, teko pastebėti nemažą seselių, kurios yra sulaukusios brandaus amžiaus. Kyla klausimas, ką seselės veikia, turėdamos daugiau laiko? — Seselės niekada nesėdi be darbo. Tos, kurios yra pažęsnės, atlieka įvairius darbus vienuolyne. Kitos duoda muzikos bei anglų kalbos pamokas. Nustatytomis dienomis užsiima su vyresnio amžiaus žmonėmis: moko piešimą, siuvimą ir daug energijos įdeda, besirušiant tradiciniams išpardavimui, kuris įvyksta kiekvienais metais liepos mėnesio pradžioje. Seselės taip pat nemažai laiko skiria maldai, atsidėkojant Dievui

Klaipėdos krašto sukilimo 1923 metais žuvusiems lietuviams paminklas Klaipėdos miesto skulptūrų parke. Nuotr. Aldonos Kaminskienės

TARP MŪSŲ KALBANT

NEMAŽI MAŽLIETUVIŲ DARBAI

Su džiaugsmu prisimenu pajūriais ir pamariais praleistas vaikystės dienas. Man Mažoji Lietuva buvo ir tebera mielas, neužmiršamas kraštas. Tačiau aš esu ne klaidpėdis, o klaidpėdis. Pastarąjį tiesą suvokiau, beskaitydamas Mažosios Lietuvos fondo leidžiamus aplinkraščius. Šiam fondui pirmininkauja Montrealyje gyvenantis Vilius Peteraitis, o fondo kasos globėjas yra Ramūnas Buntinas, gyvenęs Downers Grove, Čikagos priemiestyje. Abu čia paminėti asmenys yra tikri klaidpėdžiai, gimę Klaipėdos krašte. Mažosios Lietuvos fondo ruošiamos ir leidžiamos knygos vertos ne tik palankaus žodžio, bet ir išskirtinio dėmesio, o taip pat ir paramos.

Štai išleistų knygų autoriai ir jų knygų pavadinimai: Vilius Peteraitis, „Mažoji Lietuva ir Tvanksta“; Martynas Purvinas, „Klaipėdos krašto mokytojų draugijos istorija“; Martynas Brakas, „Mažosios Lietuvos politinė ir diplomatinė istorija“; Martynas Gelzinis, „Mūsų gimtinė — Mažoji Lietuva“; Dr. Domas Kaunas, „Mažosios Lietuvos knyga“ ir kt.

Negalima nepaminėti ir sekmingai organizuojamos „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ trijų tomų leidimo. Enciklopedijos vyriausiojo redaktoriaus pareigas teko prof. Zigmui Zinkevičiui, dabartiniam Lietuvos švietimo ministru. Yra sutelktas didelis redakcinio kolektyvo ir bendradarbių būrys. Enciklopedijos būstinė — Vilniuje. Mažosios Lietuvos fondo duomenimis, enciklopedijos leidimas reikalauja didelių pastangų, o taip pat ir piniginių išlaidų. Vienas MLF

už suteiktą globą, einant gyvenimo keliu ir ruošiantis jį sukurti Amžinybėje. — Kaip jau buvo minėta, rugpjūčio 29-tą dieną sueina 90 metų nuo šv. Kazimiero vienuolyno įkūrimo. Seselės vienuolės kvietia katalikišką ir lietuvių visuomenę gausiai minėjimuose dalyvauti. Savo apsilankymu, pagerbime seselės vienuolės, kurios įdėjo daug darbo ir pasiaukojimo Dievo garbei ir žmonijos gerovei.

Atėję seselėi generalei vyresniajai M. Kuzmickus ir seselėi Angelai Balčiūnas už suteiktą galimybę pasidalinti žiniomis apie kazimierietėjų veiklą, darbus ir ateities planus. Maldose prašykime Dievo, kad teiktų jėgų tolimesniam šio vienuolyno gyvavimui.

Kalbėjosi Ant. Pauzuolis

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Ortux KMECH REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patams. Įkainavimas veltui.

MACHINIST

Experienced Bridgeport machinist for job shop needed immediately. Minimum 8 yrs. exp. Excellent benefits & working conditions. Plenty of overtime. Schiller Pk. area. Some English necessary. 847-678-1616
8am to 5pm Mon. thru Fri.

Reikalingos moterys namų valymui. Viena moteris valo po vieną namą. Savaitinė alga \$375. Kambarys gyventi bus parpintas.
Tel. 608-244-9393 arba 608-444-5128. Susikabinti galima lenkiškai, rusiškai arba angliškai.

Reikalingos moterys namų valymui. Galima dirbti 1-6 dienas (savaite), kalbėti lietuviškai
708-385-4864

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS, SALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-6624

In Lemont, IL. House for Sale by owner. 3 bedrms, 2-1/2 baths \$229,500.
Tel. 630-257-6901

ISNUOMOJAMAS 3 kamb. butas 66 St. ir Kedzie Ave. su šiluma ir virtuvės įrengimais. \$380.
Tel. 708-425-7160

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATARIMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 90th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8884

Lietuviai, „Landscaping Maintenance“ bendrovės savininkas, laisvai dirbantis, kuris gauti veltui gyvena vietoje už namų priežiūros ir mažesnių remontų darbus. (ne daugiau kaip 5 val. (savaite)) Mokesčio už „landscaping“ \$5. Gali dirbti 12 val. (diena). Kreipkitės: tel. 202-244-2273

Riverdale Automotive
Perkame, remontuojame ir parduodame automobilius. Nuvežame klientus į auto. varžynes.
Kreipkitės: Filmas arba Giedrius, tel. 708-201-0586 arba 708-417-0816

ČIA GALEJO BŪTI JOSU SKELBIMAS...

SKAITYKITE DRAUGĄ!

„DRAUGAS“ - vienintelis užsienio lietuvių dienraštis

• NAUJOS KNYGOS • GAUNAMOS DRAUGO

Trumpas Anglų-Lietuvių ir Lietuvių-Anglų kalbų ŽODYNAS
Sudarytoja L. Zabulienė
20,000 žodžių.
Kaina - \$8.00
Kaina su persiuntimu - \$10.00
Illinois valstijos gyv. pridėta \$0.70 „Sales Tax“

LIETUVISKI ANGLISKI PASIKALBĖJIMAI
LITHUANIAN ENGLISH PHRASE BOOK

LIETUVISKI-ANGLISKI PASIKALBĖJIMAI
B. Svecevičius

Kaina - \$8.00
Kaina su persiuntimu - \$10.00
Illinois valstijos gyv. pridėta \$0.70 „Sales Tax“

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Siunčiame baldus ir komercines siuntas. Knygos į Lietuvą, €59 sv., minimumas \$25.00. Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2-5 dienas. 50 sv. maisto produktų \$98.- Šventinis \$39.-

Istaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė
Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364.

TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telefonas: (773) 838-1050

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

Motiniškasis vienuolyno namas Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
informacijos skyrius
Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
Tel.: (700) 471-1711

EKONOMIKA. ŽVILGSNIS IŠ LIETUVOS

DIDŽIAUSIA PAŽANGA PADARĖ „MAŽEIKIŲ NAFTA“

Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas pateikė šimto didžiausių Lietuvos bendrovių duomenis. Iš jų per pirmąjį šių metų pusmetį didžiausią ekonominę pažangą padarė bendrovė „Mažeikių nafta“. Jos apyvarta, palyginti su praėjusiu metų tuo patiu laikotarpiu, padidėjo 171 procentu. Gryno pelno naftos perdirbėjai per šešis mėnesius gavo 17,7 mln. litų, kai pernai turėjo per 56 mln. litų nuostolio.

Antroji pagal pažangą didžiausių įmonių dvidešimtuose yra bendrovė „Rokiškio sūris“. Grynojo pelno šiuose įmonėje dar galingesnis. Pernai per pusmetį rokiškėnai uždirbo 1,2 mln. litų, šiemet — beveik 9 su puse milijono.

Grynojo pelno didėjimu „Rokiškio sūrio“ pralenkė tik „Panevėžio cukrus“. Šios bendrovės pelnas palyginamuoju laikotarpiu ūgtelėjo beveik 12 kartų.

PATIKO BIRŽŲ PIENO PRODUKTAI

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, atostogaudamas su žmona Gražina, lankėsi Biržų pieno bendrovėje. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, Seimo vadovas domėjosi gamybos technologijomis, kaštais, apdirbimo pienuose įrangą, susitiko su bendrovės darbuotojais, o paskui ragavo Biržų pieninės produktų.

Seimo vadovas domėjosi ir bendrovės darbuotojų atlyginimais. Pasak bendrovės vadovo Vlodo Songailos, svarbiausia yra ne didinti pieno supirkimo kainą, o išmokyti žemdirbius ekonomiškaiai dirbti. Amerikietis ūkininkas už pieno kilogramą gauna beveik tiek pat, kiek ir Lietuvos žemdirbis, bet pajamų turi mažai dėl didelių išlaidų. Todėl, ir turėdamas dešimtį karvių, lietuvis teisingai nusipirkti švarką. Pavyzdžiui bendrovės vadovas nurodė ūkininkui Visockui šeimą, kuri turi 58 melžiamas karves, šaldytuvą, pieno laboratoriją, o aukščiausios kokybės pieną bendrovės pienvežis pasiima iš ūkininko namų.

V. Landsbergis pagyrė, kad biržiečiai dirba sumaniai ir pažangiai.

ALUDARIAI VOS SPĖJA GAMINTI GERĄ ALŲ

Kai kurios Lietuvos alaus daryklos nebepajėgia pagaminti tiek alaus, kiek jo reikia rinkai. Liepą dešimt didžiųjų alaus daryklų išvirė 17,21 mln. litrų alaus. Tai beveik 6 mln. litrų daugiau nei pernai, rašo „Lietuvos rytas“.

Alaus darytojų tarpe Lietuvoje pirmąją Panevėžio bendrovę „Kalnapiilis“. Jo vadovas Lionginas Mackevičius sako, kad alaus gamybos kilimas yra tiesiog stulbinantis. Jam būtų sunku nurodyti pagrindines priežastis, nulėmusias postūmį rinkoje, tačiau mano, kad daugiausia įtakos alaus pardavimui per pastaruosius kelerius metus turėjo labai pagerėjusi kokybė. Bendrovės vadovas mano, kad jeigu alaus rinkos plėtros tendencijos nesikeis, teks galvoti ir apie daryklos išplėtimą.

Apie įmonės išplėtimą jau galvoja ir Klaipėdos bendrovė „Švyturys“. Šioje bendrovėje visi dirba be poilsio dienų. Pasak „Švyturio“ komercijos direktoriaus Arvydo Kundroto, aludariai gali džiaugtis labai gera (karšta) vasara. Be to, vartotojai pajuto, kad alus pagaliau tapo tikru alumi. „Kaip ir kiekvienoje civilizuoje valstybėje, alus Lietuvoje pamažu ištumia degtinę ir pilstuką. Be to, pagerėjo gyvenimo lygis, ir žmonės dažniau gali leisti sau tai, kas anksčiau būdavo pernelyg brangu“, — sako A. Kundrotas.

Lietuvos aludarių sąjungos viceprezidento Audriaus Vidžio teigimu, didinti gamybą kol kas dar gali tik „Utenos gerimai“. Kitos Lietuvos alaus daryklos jau pasiekė savo galimybių ribą.

SUJUDIMAS VERTYBINIŲ POPIERIŲ RINKOJE

Rugpjūčio pradžioje Nacionalinėje vertybinių popierių biržoje Vilniaus banko ir banko „Hermis“ akcijų kainos pasiekė rekordines aukštumas. Tai ekspertus paskatino prabilti apie tikėtiną rinkos pakilimą platesniu mastu.

Vilniaus banko 50 litų vertės akcijos kaina pakilo iki 300 litų, o tokios pat vertės banko „Hermis“ — iki 265,5 litų. Nuosekliai brango „Rokiškio sūrio“, „Kalnapiilio“ akcijos.

Finansų žinovai mano, kad šių akcijų kainų judėjimas į viršų gali išjudinti ir didesnę rinkos dalį. Tačiau Vilniaus banko Finansų maklerio departamento prekybos skyriaus vadovas Robertas Beržinskas atkreipė dėmesį į tai, kad pastaruoju metu didėja tik kelių akcijų kainos, priešingai negu šių metų pradžioje, kai dėl kone beato dairiško skubėjimo pirkti staigiai brango net ir menkai perspektyvių įmonių akcijos. Pasak jo, investuotojai dabar atidžiai išsirenka, įvertindami finansinius įmonių rezultatus. Nematyti aklo pirkinio.

Beje, minėtų bankų ir bendrovių akcijų kainos kilo ir toliau. Jau kelias prekybos sesijas brangsta „Lietuvos dujų“, „Lietuvos draudimo“ ir kitų bendrovių akcijos.

ŽADA INVESTICIJŲ PADIDĖJIMA

Lietuvos rinkoje vis aktyviau veikiančios investicinės bendrovės „Balticum Management“ valdybos pirmininkas

Gera nusiteikę „dešrų gamintojai“, smarkiai darbuojasi, kad St. Petersburg, FL., Lietuvos klubo gegužinei nepritrūktų užkandžių. Iš kairės: Kazys Jasinskis, Angelė Karnienė, Kleofa Gaizauskienė, Vida Sabienė, Aldona Jasinskienė, Albinas Karnius ir Edvardas Lapas.

tvirtina, kad Lietuvą netrukus pasieks nauja investicijų bangą.

„Respublikos“ priedui „Rinkai“ jis sakė: „Daug bendraudami su Vakarų investuotojais jaučiuame vis didėjantį jų susidomėjimą Baltijos šalių regionu. Dabar jie vis dažniau prieina išvadą, kad investicijų potencialas Lietuvoje kur kas didesnis nei Latvijoje ir Estijoje.“

Lietuvoje bendrovė „Balticum Management“ plačiau žinoma nuo 1995 m., kai padėjo sėkmingai įgyvendinti banko „Hermis“ struktūros plėtros projektą. Šios bendrovės atstovybė Lietuvoje jau įvykdė keletą pramonės, nekilnojamojo turto, viešbučių projektų. „Balticum Management“ šią vasarą išplatino Litimpeks banko 60 mln. litų vertės akcijų emisiją. Manoma, kad naujoji Litimpeks akcijų emisija prisidės prie geresnio Lietuvos finansinio sektoriaus įvaizdžio kūrimo, nes šioje emisijoje dalyvauja labai įtakingi ir stambūs investuotojai ir tai turės teigiamos įtakos valstybės investiciniam klimatui bei įvaizdžiui užsienio kraštuose.

Beje, ši bendrovė mano, kad Litimpeks banko veikla 1995 metų pabaigoje buvo sustabdyta, nes bankas tapo politinių manipuliacijų auka. Atsisivėlgiant į tuometinius Litimpeks finansinius rezultatus, tai nebuvo teisingas sprendimas.

BANKROTAS SMAUGIA SAMDINIUS

Prie Seimo rūmų Vilniuje badauja apie 50 bankrutuojančių Panevėžio įmonių „Aurida“ darbininkų. „Auridoje“ dirba 1,200 žmonių. Nuo 1995 m. jie negauna nei atlyginimų, nei išeitinių kompensacijų.

Kaip rašo „Respublika“,

Ukio ministerijos duomenimis, šiuo metu daugiau kaip 180 Lietuvos įmonių vykdomos bankroto procedūros. Daugelis šių merdinių šmėklų — didžiulės įmonės, kurių savininkams be atlyginimo dirbo iš viso 11,000 samdinių. Ukio ministerija suskaičiavo, kad buvusių darbdavių skolos, susikaupusios per kelerius metus tiems žmonėms, šiuo metu siekia apie 40 mln. litų.

Nuo 1993 metų, kai Lietuvoje pradėtos bankroto procedūros, į šią „mėsą“ jau buvo pakliuvę daugiau kaip 200 įmonių. Bankroto proceso pradžioje joje „permalta“ daugiau kaip 30,000 darbuotojų likimų. Jų kancija juo sunkesnė, kad trunka labai ilgai. Bankrotus paskelbus beveik prieš ketverius metus, jų procedūros baigtos tik 27 įmonėse.

Dabar pagal įstatymus darbuotojai gali kreiptis į teismą ir kelti savo imonei bylą, jeigu jiems už darbą nemokama 3 mėnesius. Tačiau įmonių darbuotojams nemokama metus, o į teismą jie nesikreipia. Lietuvoje nėra įmonės, kurios bankrotą būtų inicijavę jos darbuotojai. Nors kaip tik jie, norėdami išsaugoti darbo vietas, turėtų būti suinteresuoti, kad per bankrotą kuo greičiau būtų atsikratyta nevykusių savininkų.

Dabar užtrukęs įmonės merdėjimas — tradicinė Lietuvos problema. Savininkų išnaudojami žmonės dažnai neranda kito uztarėjo kaip tik valstybės, kurios pagalbos pagristai tikisi, o nesulaukę pelnytai apkaltina ją dėl savo nelaimių, — rašo „Respublika“.

Taciu ne valstybės rupestis gesinti privacių darbdavių skolų „gaismus“, todėl pati neologiskiausia yra praėjusių metų vėlyvą rudenį skambėjusi „Mažeikių baldų“ istorija. Vienas milijonas litų jų algoms sumokėti buvo paskolintas iš valstybės Sanavimo fondo pagal specialų įstatymą. Apie

žadėtą lėšų sugrąžinimą pardavus įmonės turta iki šiol negirdėti.

Pasak dienraščio redakcijos skilties, valstybė privalo sukurti tokius įstatymus, kurie laiduotų darbuotojų teisių apsaugą, neleisėtų susidaryti tokioms aplinkybėms kaip Mažeikiuose ar dabar Panevėžyje, o ne švaistytis biudžeto lėšomis. Būtina numatyti, kaip neleisti sąmoningai išpumpuoti paskutinio įmonės turto, kad jo užtektų atsikaityti su darbuotojais.

Nuo spalio 1 d. Lietuvoje įsigalios naujas įmonių bankroto įstatymas, kuriame jau veiks kai kurie „saugikliai“, neleidiantys vilkinti bankroto procedūros. Vyriausybė priėmė nutarimą, numatantį specialaus fondo, iš kurio bus mokama bankrutuojančių įmonių darbuotojams, naudojimą.

VIS DAUGIAU LIETUVIŲ KELIAUJA Į UŽSIENĮ

„Kol kas keliaujame mažiau negu estai, lenkai ar vokiečiai, bet po truputį judinamės, nors turistų kišenė dar plona“, — dienraščiui „Lietuvos rytas“ sakė Lietuvos turizmo biržos prezidentė Danutė Karvelytė.

Iki 1996 m. nuolat mažėjęs kelionių į užsienį skaičius pernai, palyginti su 1995 m., padidėjo beveik penktadaliu. Lietuvos turizmo statistikos duomenimis, pernai Lietuvos gyventojai į užsienį vyko 2,86 mln. kartų. Tai daugiau kaip po kartą vienam suaugusiam Lietuvos piliečiui.

Populiariausias yra iki 2,000 litų kainuojančios kelionės. Dauguma keliautojų renkasi kelionę autobusu — taip pigiau. Labiausiai pamėgtą kelionę yra į Ispaniją, jai priklausančias Balearų ir Kanarų salas, taip pat Italiją, Kiprą bei Turkiją.

Turistinių firmų vadovai pastebi, kad keliauja vis daugiau vidurinėsios klases žmonių. Nyksta ir prieš kelerius metus vyraavusios komercinės kelionės.

Pernai beveik 84 proc. keliautojų į užsienį išvyko automobiliais ir autobusais, 11 proc. traukiniais, 4 proc. lėktuvais, 2 proc. jūrų transportu.

Pasak Danutės Karvelytės, vidurinėsios Lietuvos gyventojų sluoksnis dar nėra pakankamai turtingas, tačiau jam priklauso labai smalsūs žmonės, dėmesį kreipiantys ne į paslaugos kokybę, o į galimybę aplankyti kuo daugiau kraštų ir kuo pigiau. Kaina dar yra lemiamas veiksnys.

Dar mažai keliaujama žiemą. Tačiau turizmo bendrovių darbuotojai tvirtina, kad žie-

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. rugsėjo mėn. 18 d.

5

Norime pranešti, kad š.m. rugsėjo 14 d., sulaukusi senatvės, mirė

A.†A. SOFIJA RUKŠIENĖ VADOPALAITĖ,

našle a. a. dr. Antano Rukšos.

Velionė gimė Lietuvoje, ir paskutinius 53 metus gyveno Augsburgėje, Vokietijoje.

Nulūdę liko: sesuo Irena Vėbrienė su vyru Petru Vėbra, Čikagoje bei kiti gimines ir pažįstami Lietuvoje ir JAV-bese.

Velionė Sofija buvo sesuo, prieš keletą metų Amžinybėn iškeliavusio, Romano Vadopalo, kuris gyveno Kalifornijoje.

A. a. Sofija buvo palaidota rugsėjo 17 d. Augsburgėje, Vokietijoje.

Tegul Viešpats Dievas priglaudžia ir suteikia Amžiną Ramybę mylimai Sofijai Rukšienei.

Lindinti sesuo

A.†A.

PETRONĖLEI ŠIPAILIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos dukrą SALOMĖJĄ ir žentą ANTANĄ ASTRAUSKUS su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Stasė ir Zenonas Obeleniai

A.†A.

KRISTUPUI DAUGIRDUI

mirus, jo marti dr. ONUTĖ DAUGIRDIENĖ ir visa šeima nuoširdžiai užjaučia

Ateitininkų Federacijos Fondo valdyba

mos poilsį užsienyje renkasi vis daugiau lietuvių. Žiemą dažniausiai keliaujama į Tailandą, turtingesni renkasi Karibų, Seišelių salas, Ameriką.

Labai vangiai keliauja mažų miestelių gyventojai. Tačiau yra ir kitas kraštutinis — tai norintieji kaskart atrasti vis egzotiškesnes, retesnes, idommes šalis. Siekdama patenkinti tokius keliautojų norus, „Baltic Travel Service“ savo klientams pasiūlė... kelionę į Mėnulį. Ją 2010 metais rengia JAV finansinių paslaugų bendrovė „Thomas Cook“. Įregistruotas ir pirmasis keleivis iš Lietuvos.

VILNIUS — PIGUS MIESTAS UŽSIENIEČIAMS

Gyvenimo lygis tarp pasaulio miestų užsieniečiams yra pigiausias Vilniuje ir prilygsta Clevelandui, JAV, bei Karachiui Pakistane. Tokią išvadą padarė Šveicarijos konsultavimo firmos „Corporate Resource Group“ specialistai. Pagal šveicarų tyrimų rezultatus, atskaitos tašku pasirinktas gyvenimo brangumas New Yorke, sąlygiškai sudarantis 100 procentų.

Remiantis šio tyrimo rezultatais, pagal gyvenimo brangumą Vilnius yra 132 vietoje, su Cleveland ir Karachio miestu. Gyvenimo brangumas juose prilygsta 70 proc. New York lygio.

BAIGTAS ŠIAULIŲ ORO UOSTO PERSTATYMAS

Valstybinė objektų priėmimo naudoti komisija iki rugpjūčio 22 d. įvertino Šiaulių oro uosto objektų, patstatytų pagal bendrovės „Philips“ projektą, statybos kokybę.

Šiaulių oro uosto rekonstrukcijos projekto vertė — 117 mln. litų. Lietuvos civilinės aviacijos direkcija jau išdavė pažymą, kad navigacinė, skrydžių valdymo ir kitos uosto sistemos veikia gerai.

Oro uostą apjuos 15 km ilgio ir dviejų metrų aukščio dvigubai tvora su spygliuota viela viršuje. Tvorėje įrengti 25 varčiai. Penkeri jų — 40 metrų pločio. Negalutiniais duomenimis, tvoros įrengimas kainavo apie 4 mln. litų. Jau įrengtas keleivių terminalas bei administracinis pastatas.

„NIJOLĖS“ SALONAS KEIČIA KAILIŲ MADA

Vilniaus kailių siuvimo įmonė „Nijolė“ iš esmės pakeitė prekių struktūrą. Apie 80 proc. kailinių ši sezoną bus pasiūta iš aukščiausios rūšies Prancūzijoje išdirbtos Afganistano karakulio. Likusieji kailiniai bus iš šiaurės lapės bei audinės kailio.

Karakulio giminė ši žiemos sezoną pasiūlys ir kitos Lietuvos kailių siuvimo įmonės, tačiau iš šios žaliavos bus pasiūta labai nedidelė gaminių dalis.

„Nijolė“ visiškai nutraukė pastaraisiais metais populiariausių apsiaustų iš Ispanijos triušų gamybą — rengdamasi šiam žiemos sezonui, įmonė pakeitė įrenginius.

„Nijolės“ savininkė Nijolė Velickienė „Lietuvos rytui“ sakė, jog prasideda karakulio era. Ji Helsinkio bei Kopenhagos kailių varžytinėse nupirko visą pasiūlytą aukščiausios rūšies Afganistano karakulį.

Nors per metus pasaulio rinkose kailių kainos vidutiniškai padidėjo 15 proc., „Nijolė“ ketina išlaikyti praėjusių metų kainas, didindama gamybos mastus. Pernai buvo parduota 10,000 gaminių, šiemet planuojama parduoti apie 15,000 ir padidinti įmonės apyvartą iki 25-28 mln. litų. Naujausios „Nijolės“ kolekcijos karakulio gaminiai firmos salonuose Vilniuje ir Kaune kainuos vidutiniškai 8,000 litų. Brangiausi išskirtiniai apsiaustai — apie 12,000 litų.

Rima Jakutytė

„Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis narsė Danutė Barienė, Bronė Saladziuvienė, Laimutė ir Algimantas Medeliai, Rota Šmulskienė ir Vilma Skardziuvienė ruošia siuntinius jų globojamiems vaikams Lietuvoje.

Nuotr. Indrės Tiliūnienės

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje spalio 21 d., sekmadienį, 12 val. p.p., šv. Mišias aukos kun. Antanas Saulaitis, SJ. Po pamaldų 1:15 val. p.p. Holiday Inn restorane bus pietūs — atsiveikinis bus kun. Antanu Saulaičiu, pareikšta jam asmeniškai ir visiems tėvams įteiktas nuostabi padėka už ilgą metų bendravimą, tikėjimo dvasios pasididimą. Kun. A. Saulaitis išvyksta į Lietuvą, kur paskirtas Lietuvos ir Latvijos tėvų jėzuitų provincijolu.

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba, vadovaujama Kazio Laukaitio, sušaukė informacinį pasitarimą su Vidurio vakarų apygardos I rajono XV Tarybos nariais pasikalbėti apie netrukus busiančią Tarybos sesiją Philadelphijoje. Valdybai buvo pasiūlyta apie LB Tarybos narių, prezidiumo, Garbės teismo paskirtis ir santykius su LB Krašto valdyba bei apylinkėmis. Diskusijose pasisakė už būsimos Krašto valdybos ir PLB valdybos tarpusavio bendradarbiavimą. Pasisakė, kad būsimos Krašto valdybos pirmininkas ar pirmininkė daugiau rūpintųsi užsienio lietuvių reikalais — švietimu, kultūra, jaunimu, spauda, organizacijų reikalais, informacija ir pan. Buvo diskutuojami numatomi kandidatai pirmininko pareigoms. Dalyvavo posėdyje: Lemonto „Maironio“ lit. mokyklos direktorė Eglė Novak, Juozas Polikaitis, Birutė Vindašienė, dr. Leonidas Ragas, Salomeja Daubienė, Kazys Laukaitis, Praurimė Ragienė.

Dail. Petras Aleksa pristatys Čiurlionio galerijos kolekcijos leidinį rugsėjo 28 d., 3 val. p.p., Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Tuo pačiu bus paminėta galerijos 40 metų sukaktis. Visi kviečiami dalyvauti.

Lietuvių fondo golfo diena rengiama sekmadienį, rugsėjo 28 d., Old Oak golfo laukuose prie 143 ir Parker Rd. gatvių, Lockport, IL. Žaidynių pradžia 11 val. r., o vaishes ir svečių bei golfininkų vakarienė — 5 val. vak. Šia proga naujai įstojusiems į LF su 100 dol. įnašu, arba tokią sumą įnešusiems jau esantiems LF nariams, žaidynės ir vakarienė bus nemokamai. Nugalėtojams golfo laukuose vakarienos metu bus įteiktos dovanos. Registruotis ar gauti platesnę informaciją, prašoma skambinti nuo pirmadienio iki penktadienio į LF raštinę tel.: 630-257-1616.

Visų Čikagos skautų, -čių tuntu bendra sueiga sekmadienį, rugsėjo 21 d., vyks PLC, Lemonte. Visi ir visos „Aušros Vartų“, „Kernavės“, „Lituanicos“ ir „Nerijos“ tuntu sesės ir broliai dalyvaujame 9 val. r. šv. Mišiose Pal. J. Matulaitio misijoje. Po Mišių bendra sueiga, kurioje vyks tradicinės išstovyklų grįžimo apeigos ir „Lituanicos“ tuntu vadovybės pasikeitimas. Visi dėvime išieginėmis uniformomis.

Lietuvių tautinių šokių institutas, per pirmininkę Dalią Dzikiene, pirmuoju garbės nariu pakvieta Bronių Juodelių, Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc., direktorių tarybos pirmininkę, už didelę paramą instituto veiklai ir lietuvių tautinio šokio puoselėjimą išievinę. Bronius Juodelis buvo V-tos Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininkas 1976 metais, tuomet įsteigęs Lietuvių tautinių šokių festivalių rengimo korporaciją, susidedančią iš JAV LB krašto valdybos ir Lietuvių tautinių šokių instituto delektuotų direktorių tarybos.

Iš Tautinių šokių šventių gautomis lėšomis, ši LTŠF korporacija per 20 metų finansiskai remia Lietuvių tautinių šokių instituto veiklą.

Ses. Onutė Mikailaitė atvyksta iš Putnamo į Nekalto Prasidėjimo M. Marijos seselių rėmėjų metinę šventę Čikagoje, š.m. rugsėjo 28 d., sekmadienį. Vakarienos metu ji kalbės tema „Gerumo jėga“. Ses. Onutė Mikailaitė yra buvusi ilgametė vaikų laikraščio „Eglutė“ redaktorė, parašiusi knygų vaikams „Pupucio pasauliukas“, „Jurgutis“, eilėraščius „Šiapus jūros“. Šiuo metu baigia redaguoti arkivysk. Jurgio Matulaitio užrašus. Tai kūrinys, kuris rikiuojasi į pasaulinės biografines religines literatūros eiles. Nuo 1993 m. iki 1994 m. gyveno Lietuvoje ir dirbo Kateketikos centre Kaune, kur padėjo redaguoti pratybų sąsiuvinius tikybos dėstymui. Be to, dėstė Kaišiadorių kateketams ir pradėdė paskaitų ciklus: studentų at-kų žiemos akademijose, Plungeje, Zarasuose ir Jurbarko. Dabar rašo recenzijas, straipsnius apie žymius tautos žmones, kun. Zdebskį, kun. St. Ylą, Antaną Maceiną, redaguoja vienuolijos leidžiamą „Bendradarbi“.

Ją sutiksime š.m. rugsėjo mėn. 28 d. metinėje šventėje. Šventės pradžia 3 val. p.p. Šv. Mišios t. Jėzuitų koplyčioje, 4 val. p.p. Jaunimo centro salėje vakarienė ir meninė dalis. Maloniai kviečiame narius ir svečius dalyvauti ir paremti seselių darbais Lietuvoje ir išievinę. Bilietai gaunami „Seklyčioje“ ir pas valdybos narius.

Švč. M. Marijos Gimimo parapija šiemet švenčia 70 metų sukaktį. Ta proga rengiamas pokylis lapkričio 9 d. Landmark pokylių salėje, Bridgeview, IL.

„LAIŠKŲ LIETUVIAMS“ RAŠINIŲ KONKURSA

Konkurso rašiniui siūlome pasirinkti kurį nors iš šių temų: 1. Kas padeda ir kas kliudo sugyventi su kitais. 2. Kaip nugalėti savo perdėtą išdidumą. 3. Ar nuolankumas yra silpnėybė? 4. Kaip reaguoti ir apkalbas. 5. Kaip vertinti pasiteisinimą: „Ne mano klaidos, ne mano pupos“. 6. Ar sutinkate su teigimu, kad dora neįmanoma be tikėjimo? 7. Koks turėtų būti šių dienų kunigas. 8. Kaip žiūri į Lietuvos ateitį.

Konkurse gali dalyvauti ir suaugusieji, ir jaunimas. Jaunimui priklausys tik vidurinių ir kitų tolygių mokyklų moksleiviai. Jie būtina turi pažymėti, kad rašinys skiriamas jaunimo grupei.

Straipsnio apimtis — apie 6 mašinėle rašyti puslapiai, jaunimo gali būti trumpesni. Straipsnis pasirašomas slapvardžiu, į atskirą vokelį (ant kurio užrašomas tik slapvardis) įdedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Vokelis kartu su straipsniu įdedamas į didesnį voką ir siunčiamas redakcijai šiuo adresu: „Laiškai lietuviams“, 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636, USA. Rašiniai turi pasiekti redakciją iki 1998 m. vasario 16 dienos. Premijų didumą ir skaičių nustatys Vertinimo komisija.

MALONI SEKMADIENIO POPIETĖ SU PLANINO VIRTUOZU

Kai pianistas Andrius Žlabys praėjusią vasarą koncertavo Vilniuje, recenzentė Agnė Zemaitytė savo rašinį apie šį koncertą „Respublikos“ dienraštyje pavadino — „Dar vienas vunderkindas“.

Šį „vunderkindą“ rugsėjo 14 d. popietę galės išgirsti ir čikagiečiai Jaunimo centro didžiojoje salėje. Iš Philadelphijos atvykęs Andrius (jis ten

studijuoja žymiajame Curtis Muzikos institute), Čikagos klasikinės muzikos megejus patraukė į save savo jaunatviška dvasia, muzikos supratimu ir sugebėjimu save išreikšti.

Savo koncertui šis dvidešimtmetis atlikėjas, buvo parinkęs sudėtingą programą, kurią sudarė: J. Haydn Sonata Nr. 33 C-minor, L. V. Beethoven Sonata Nr. 23, op. 57 F-minor ir F. Liszto Sonata B-minor. Šis perspektyvus pianistas pagrojo ir tris lietuvių M. K. Čiurlionio preliudus: op. 7, Nr. 1, op. 26 Nr. 1 ir op. 26 Nr. 2.

Kaip matėme, A. Žlabys ne vien tik skambina, bet ir bando savo sugebėjimus kompozicijoje. Tad buvo įdomu išgirsti jo kūrinių, pavadintą „Improvizacija“. Jį jaunasis autorius paskyrė Vilniuje gyvenantiems savo tėvui.

„Stulbino artisto jautrumas, emocinė įtampa, susikaupimas ir drąsa interpretuoti, — daug kartų girdėti kūrinių suskambėjo itin naujai, neliko ribos tarp sąmoningų pasamonių srautų, kai visos pianistinės priemonės tarnavo turiniui pasakoti“, — taip po A. Žlabio koncerto Vilniuje išsireiškė meno kritikas Eugenijus Ignatonis „7 meno dienos“ savaitraštyje ir šie žodžiai buvo išspausdinti Čikagos koncerto leidinyje.

Tą patį reikia pakartoti po jo pasirodymo Čikagos scenoje, kuris maždaug 120 klausytojų būriui liks kaip vienas iš labiausiai atmintinų koncertų šiemet. Kaip koncerto rengėjas — Amerikos Lietuvių radijo programos vedėjas Anatolijus Šlutas po programos pareiškė, kad daug nuostojos tie, kurie nerado reikalo čia atsilankyti.

Tačiau atėjusieji negailėjo plojimų jaunam atlikėjui. Jis buvo iškviestas ir bisui. Daugumą tautiečių stebino tokio jauno vyro sugebėjimai ir visi, be išimties, reikė pasitenkinti juo, skyrė gražius žodžius koncerto rengėjams.

Po koncerto vykusiu vaizių kavinėje metu, Andriui Žlabiui Anatolijus Šlutas perdavė dr. Leonido Rago ir jo žmonos sol. Praurimės 500 dol. čekį — dovaną. Taip pat bent pora žmonių čia rinko dovanas jaunimo menininko studijų tęsimui ir jas čia taip pat įteikė.

Susitikimo kavinėje metu daug klausytojų spaudė A. Žlabiui ranką, linkėjo geros sėkmės ateityje. Daugelis pasirašė autografo. Tik gaila, kad A. Žlabys neilgai galėjo su tautiečiais bendrauti: reikėjo jam tuoj vykti į oro uostą ir skristi atgal į Philadelphia.

Iš Anatolijaus Šluto sužinota, kad dabar stengiamasi Čikagon atsiųsti kitą jauną Lietuvos „žvaigždę“ — smuikininį Vilhelmą Čepinskį, kuris, beje, dar savo vaikystės metais yra grojęs Čikagos lietuviams.

E. Šulaitis

Čikagos lit. mokyklos mokytojai 1997-1998 m.m. Iš kairės: direktorė Jūratė Dovilienė, Dalia Gedvilienė, Vakare Valaitienė, Marytė Utz, Nijolė Pupienė, kun. Juozas Vaišnys, SJ, Vilija Aukštuoliene, Vida Gaizutytė, Rimas Gecevičius, Kristina Vaičikonienė, Onutė Utz, Adomas Tautkus, Ramunė Lukienė, Zita Dubauskaitė, Rūta Jautokienė, Renata Kvintaite, Rūta Mockuvienė, Hedvina Dainienė, Ligija Tautkuvienė. Nuotr. V. Žukausko

ČLM PIRMOJI MOKSLO METŲ DIENA

Š.m. rugsėjo 6 d. Jaunimo centre Čikagos lituanistinė mokykla pradėjo 1997/98 mokslo metus. Kaip paprastai, viskas prasidėjo registracija. Nuo 9 val. ryto staliai buvo užimti vyresnių ir jaunesnių,

Ada Valaitytė, 10 kl. mokinė, skaito Mišių skaitinius jėzuitų koplyčioje ČLM mokslo metų pirmąją dieną, rugsėjo 6.

Pal. Jurgio Matulaitio misijos pietūs rengiami rugsėjo 28 d., sekmadienį, 12 val., Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Misijos narių skaičius vis didėja ir bus gera proga artiau susipažinti, o tuo pačiu ir paremti misiją, prisidedant prie jos išlaikymo. Rezervacijoms skambinti 630-243-0467 arba 630-257-6675.

Pradedant Pasaulio lietuvių centro rudens veiklos sezoną, Bolius Kasparas savo ir neseniai mirusios žmonos Jufinos vardu centro gyvavimui įteikė 1,000 dol. auką. Bolius Kasparas gyvena Lemonte ir yra nuolatinis PLC lankytojas bei rėmėjas.

Lion Frame galerijos, neseniai persikėlusios į Lemontą — 216 Main Str., Lemont, IL, tel. 630-245-8000, oficialus atidarymas rengiamas spalio 4 ir 5 d., tarp 10 val. r. ir 5 val. p.p. Savininkas Leonas Narbutis nuširdžiai kvietia galeriją aplankyti.

Tautos šventės minėjime rugsėjo 7 d. prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės Jaunimo centro sodelyje Čikagoje geles padeda Rimas Martulionis ir Kristina Jonušaitė.

kurie, baigę vasaros atostogas, pasiryžo mokytis lietuviškai. Tėvų komiteto nariai registravo, o užregistruotus tėvai vedė į klases, kad susipažintų su savo būsimais mokytojais. Užsiregistravo apie 100 mokinių. Kadangi rugsėjo mėnuo dar laikomas vasaros mėnesiu, yra tam tikras skaičius dar vasarojančių, kurie vėliau prisijungs prie jau užsiregistravusių.

10 val. mokiniai, mokytojai ir dalis tėvų vyksta į jėzuitų koplyčią, kur mokyklos dvasios vadas kun. J. Vaišnys, SJ, aukoja šv. Mišias. Žinoma, pasako ir tai dienai pritaikytą pamokslą. Pamaldų metu mokiniai gieda gražias giesmes, vadovaujami dainavimo mokytojos muzikės Dalios Gedvilienės, kuri dar pritaria elektriniais vargonėliais. Visi susikaupę pajuto gražią šventišką nuotaiką. Koplyčia buvo perpildyta dalyviais.

Po pamaldų visi susirenka Jaunimo centro didžiojoje salėje, kur mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė pasveikina atvykusius mokinius, kad pradėtų naujos mokslo metus. Išrinkiama scenoje visus mokytojus, kad mokiniai ir tėvai žinotų ir bendradarbiautų per visus mokslo metus. Mokyklos tvarkos prižiūrėtoja Marytė Utz paaiškina tvarkos ir drausmės taisykles. Jokia organizuota visuomenė negali būti tvarkos laikytis. Tvarkos jau reikia pratintis iš mažens, kad vėliau gyvenime neturėtų problemų.

Mokyklos dvasios vadas kun. J. Vaišnys perskaitė invokaciją, prašydamas Dievo pagalbos mokiniams ir mokytojams sėkmingai dirbti ištisus metus. Be Dievo neįsivaizduojamas tikrasis žmonių gyvenimas.

Sveikino praeitų metų tėvų komiteto pirmininkai Padaliu ir Bielskus. Kaip tik tuo metu vyko tėvų susirinkimas, turėjęs išrinkti naują tėvų komitetą, kuris tvarkys šių mokslo metų mokyklos reikalus. Be tėvų komiteto yra neįma-

nomas mokyklos veikimas. Tėvų komiteto yra sunkus uždavinys telkti lėšas mokyklos išlaikymui. Visuomenė turėtų ateiti į talką ir padėti mokyklai išsilaikyti. Negalima visko sukrauti ant tėvų pečių, nes tėvai ir taip aukojasi, vežiodami savo vaikus kiekvieną šeštadienį į mokyklą. Yra tėvų, neseniai atvykusių iš Lietuvos, kurie dar nėra gerai išskyrę materialiai, jiems nėra įmanoma sumokėti didoką sumą mokslapinių. Butų didelis nuostolis lietuvių, jei dėl tos priežasties negalėtų leisti savo vaikų į lietuvišką mokyklą ir juos paliktų nutautimui. Tie vaikai, baigę lietuvišką mokyklą, pakeis lietuviškame darbe nebepajėgiančius dirbti veikėjus. Todėl visuomenė turi jausti pareigą padėti išlaikyti lietuvišką mokyklą.

Pasibaigus pamokoms ir tėvų susirinkimui, mokytojai dar keletą valandų posėdžiavo ir aptarė savo pareigas, darbus bei programas. Reikia dar džiaugtis, kad ir už arbatpinigius dar atsiranda norinčių dirbti mokykloje ir su pašventintu auklėti jaunimą tautinėje dvasioje. Gal ne visiems taip sekasi dirbti, kaip dirbama prieš 15-20 metų, tačiau ir kitoks darbas yra vaisingas, negu, kad iš viso nebūtų dirbama. Kaip atrodytų Čikaga, kuri laikoma užsienyje gyvenančių lietuvių sostine, be lietuviškos mokyklos. Visi atsiliepkite, kai tėvų komitetas paprašys pagalbos. Tai visų lietuvių tautinės garbės reikalas. Mes negausim, turime būti vieningi, kad neišnyktume šioje tautybių jūroje. Mūsų kalba ir papročiai mus turi jungti į vieną bendrą tautinę šeimą. Išmoka kita kalba neturi lietuvių nuvesti į kitataučių bendruomenę. Kalbų mokėjimas yra naudingas kiekvienam žmogui, nes be jų neįmanomas bendravimas pasikeitusiame pasaulyje. Tačiau kitų kalbų mokėjimas negali sunaikinti mūsų tautinės bendruomenės. Išlikime tokie, kokie esame, ir vieni kitiems padėkime.

Juozas Plačas

SKELBIMAI

x Siuntiniai, baldai, pinigai į Lietuvą per TRANSPAK, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-638-1050. (sk.)

x Nijolės Banienės meno paroda, „Sek mane takeliu“ įvyks Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL, šeštadienį, rugsėjo 20 d. 7:30 v.v. (sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747. (sk.)

Sol. Aušra Cicėnaitė Bellos rolėje operetėje „Paganini“. Aušrą, kartu su kitu Kauno muzikinio teatro solistu Vaidu Vyšniausku ir pianiste Eugėnija Kupryte girdesime ir masyse „Draugo“ koncertuose, ruošiamuose ne tik Čikagoje ir Lemonte, bet ir kituose lietuvių telkiniuose. PLC Lemonte koncertas vyks spalio 4 d., o Jaunimo centre — spalio 5 d. Visi kviečiami pasigerėti. Nuotr. Jono Daniūno